

Sprawozdanie
z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia
na Wydziale Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku
w roku akademickim 2020/2021¹

Nad zapewnieniem jakości kształcenia oraz doskonaleniem procesu dydaktycznego na Wydziale Nauk o Edukacji UwB czuwają:

- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia,
- Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia.

Na posiedzeniu Rady Wydziału NoE UwB w dniu 22 października 2020 r. powołany został Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się (na kadencję 2020-2024), którego zadania określa Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku *w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia tworzą przedstawiciele trzech kierunków studiów realizowanych na Wydziale NoE – pedagogiki, pedagogiki specjalnej, pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.

Na Wydziale Nauk o Edukacji prowadzone są cztery kierunki studiów:

- studia magisterskie jednolite: pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika specjalna,
- studia pierwszego stopnia: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika resocjalizacyjna, praca socjalna, pedagogika;
- studia drugiego stopnia: pedagogika, praca socjalna.

W roku akademickim 2020/2021 studiowało łącznie **1462** studentów, w tym:

- na studiach stacjonarnych: **934**
- na studiach niestacjonarnych: **528**
- liczba słuchaczy studiów podyplomowych: **0**
- studenci ERASMUS+: **4**

---

¹ Stan studentów z GUS – grudzień 2020

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH I INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI I DOKTORANTAMI

Proces monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § 4 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w *sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*..

W ramach Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizowane są prace, które dotyczą *systematycznej analizy i oceny*:

- 1) *pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich*

Na podstawie corocznych sprawozdań składanych przez nauczycieli akademickich w terminach wyznaczonych przez Dziekana odbywa się również ocena kadry naukowo-dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych. *Karty osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego* zawierają informacje dotyczące kursów, szkoleń, konferencji krajowych i międzynarodowych, w których uczestniczył pracownik, ich organizacji, uczestnictwa w kongresach, zjazdach, sympozjach naukowych itp.

Przegląd i analiza kart osiągnięć i wyników pracy nauczycieli akademickich pozwala stwierdzić, że wszyscy nauczyciele realizują formy doskonalenia i są one zróżnicowane. Są to zarówno studia podyplomowe (np. *Studia Podyplomowe w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej z terapią pedagogiczną*, *Studia podyplomowe w zakresie zarządzania w oświacie*), webinaria (np. organizowane przez Wydział NoE: *“Młody pracownik nauki – jak planować własną działalność naukową (nie tylko w kontekście ewaluacji dyscypliny)”* - spotkanie z cyklu JAKOŚĆ DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ PRACOWNIKÓW WYDZIAŁU NAUK O EDUKACJI; *“Zarządzanie bibliografią i przypisami bibliograficznymi - obsługa programu Zotero”* *“Jak rozwijać własne myślenie projektowe i aplikować o granty naukowe?”*) szkolenia (np. szkolenia z obsługi platformy do zdalnej komunikacji Microsoft Teams, szkolenie z zakresu projektowania uniwersalnego organizowanego).

W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Nauk o Edukacji rozpoczęły się szkolenia online w ramach staży dla pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni ukraińskich nt.

Działalność dydaktyczno-badawcza we współczesnym uniwersytecie: wyzwania, przykłady rozwiązań, perspektywy. W programie wzięło udział ponad 150 wykładowców z 38 uczelni wyższych Ukrainy. Wykład inauguracyjny ten projekt wygłosił prof. dr hab. Mirosław Sobiecki, Dziekan Wydziału Nauk o Edukacji, który przedstawił zagadnienie komunikacji międzykulturowej z perspektywy pedagogicznej. W toku kolejnych spotkań uczestnicy szkolenia mogli doskonalić kompetencje w zakresie stosowania różnorodnych metod i form pracy ze studentami (np., trening twórczego myślenia, praca metodą tutorską, narzędzia interaktywne online) oraz wzbogacać warsztat badawczy w zakresie m.in. pisania artykułów naukowych oraz pozyskiwania grantów na badania. Program koordynowała dr Marta Kowalczuk-Wałędziak - prodziekan Wydziału Nauk o Edukacji ds. Współpracy Międzynarodowej.

W roku akademickim 2020/2021 podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywało się poprzez udział w projektach badawczych i dydaktycznych m.in.:

1. International Virtual Academic Collaboration Project: *Children's Rights Studies Online* (realizacja projektu: 01.10.2020 – 30.09.2021); Wydział Nauk o Edukacji był partnerem w projekcie, który sfinansowany został przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej DAAD (*German Academic Exchange Service*). W projekcie uczestniczyło 14 uniwersytetów partnerskich: Niemiec, Polski, Australii, Rumunii, Portugalii, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Cypru, Niderlandów, Chile, Argentyny i Hiszpanii. Celem projektu była realizacja eksperckich wykładów dotyczących praw dziecka, badań partycypacyjnych z dziećmi, Konwencji ONZ dostępnych dla szerokiej rzeszy odbiorców. Koordynatorem projektu z ramienia Wydziału był dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB.
2. Uniwersytet w Białymstoku we współpracy z instytucjami partnerskimi: Uniwersytet Warszawski, Malmo Universitet (Szwecja), Latvijas Kristīga Akadēmija (Łotwa), Klaipēdas Universitāte (Litwa) otrzymał finansowanie z Narodowej Agencji Programu Erasmus+ (Szkolnictwo Wyższe, Partnerstwa Strategiczne) na realizację projektu: *Social Professions for Supporting Youth in a European Solidarity Context*. Realizatorzy projektu w ciągu 35 miesięcy opracują i przetestują anglojęzyczny moduł kształcenia na studiach z pedagogiki i pracy socjalnej do pracy z młodzieżą w globalizującym się społeczeństwie (od szeroko pojętej edukacji po interwencje resocjalizacyjne). W ramach projektu będą zrealizowane międzynarodowe badania porównawcze na temat sytuacji młodzieży, ponadto zostaną opracowane: program kształcenia, podręcznik i antologia tekstów dla studentów. Podsumowaniem projektu będzie Letnia Szkoła która

odbędzie się w lipcu 2022 w Białymstoku. Dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB został koordynatorem międzynarodowego projektu finansowanego przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ .

3. Uniwersytet w Białymstoku w partnerstwie z firmą Open Education Group w Białymstoku w okresie od 02.03.2020 r. do 30.09.2023 r. realizuje projekt Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach konkursu nr POWR.03.05.00-00-Pu27/19 nt. *Eliminacja barier elementem misji uniwersytetu. Implementacja zasad projektowania uniwersalnego* współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego(Działania 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach projektu zostały opracowane a następnie wdrożone do programu studiów kierunków: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika resocjalizacyjna, pedagogika, praca socjalna obowiązkowe zajęcia dydaktyczne z zakresu projektowania uniwersalnego. Ponadto 10 pracowników Wydziału nauk o Edukacji odbyło szkolenie z zakresu projektowania uniwersalnego. Koordynatorem projektu jest prof. dr hab. Marek Konopczyński. Eksperti ds. merytorycznych z ramienia Uczelni: dr hab. Agnieszka Sakowicz-Boboryko, dr Dorota Otapowicz.
4. Dr Marta Kowalczuk-Wałędziak została laureatką konkursu Narodowego Centrum Nauki Miniatura 3. Tematem projektu było: *Poszukiwanie czynników warunkujących wykorzystywanie wyników badań naukowych przez nauczycieli do doskonalenia ich praktyki zawodowej z perspektywy teorii planowanego zachowania - ocena operacjonalizacji i sposobu pomiaru zmiennych*. Dr Marta Kowalczuk-Wałędziak badała, na ile nauczyciele wykorzystują w swojej pracy zawodowej osiągnięcia nauki i od czego to zależy. Swoje badania oparła na teorii planowanego zachowania Icka Ajzena. W tym celu opracowała hipotetyczny model wyjaśniający wpływ różnych czynników na wykorzystywanie wyników badań naukowych przez nauczycieli i autorski kwestionariusz do pomiaru zawartych w modelu zmiennych i relacji pomiędzy nimi. Wyniki badań posłużyłyby opracowaniu rekomendacji: co można zrobić, by nauczyciele chętniej i powszechniej korzystali z najnowszych wyników badań naukowych.

W dniu 31 marca 2021 roku odbyło się pierwsze spotkanie koordynatorów projektu Erasmus+ pt. MELINC - Training Teachers for Inclusion in Mongolia. Projekt jest koordynowany przez prof. Gracienne Lauwers z Vrije Universiteit Brussel (Belgia). W projekcie biorą udział pracownicy Wydziału Nauk o Edukacji (dr hab. Wioleta Danilewicz,

prof. UwB, dr hab. Beata Mirucka, dr Marta Kowalczuk-Wałędziak, dr Urszula Bielecka) i Wydziału Prawa. Celem tego spotkania była dyskusja celów i założeń projektu, jego organizacji i przebiegu w kolejnych latach, a także podziału zadań pomiędzy partnerami projektowymi. Wydział Nauk o Edukacji reprezentowała dr Marta Kowalczuk-Wałędziak, która pełni funkcję eksperta ds. kształcenia nauczycieli w tym projekcie.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się również poprzez przygotowywanie wniosków o finansowanie projektów badawczych. W roku akademickim 2020/2021 do Narodowego Centrum Nauki wpłynęło 6 wniosków przygotowanych przez 5 pracowników Wydziału: dr hab. Urszula Wróblewska „Pomóc wszystkim potrzebującym w naszym kraju i zyskać uznanie na świecie...”- działalność Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem w Drugiej Rzeczypospolitej; dr hab. Urszula Wróblewska „Historia wychowania przedszkolnego w Polsce w XX wieku. Zapomniane dziedzictwo pedagogiczne, jako potencjalne źródło współczesnych inspiracji”; dr Karol Konaszewski „Cechy osobowości, zachowania agresywne i charakterystyki sytuacji psychologicznych wśród młodzieży nieprzystosowanej społecznie. Resocjalizacja w systemie otwartym vs izolacyjnym; dr Łukasz Kalisz „Polityka społeczna Państwa Polskiego a działalność opiekuńcza organizacji dobroczynnych w województwach północno-wschodnich w okresie II Rzeczypospolitej”; dr Marcin Stanisław Kolemba „Polska adaptacja Academic Grit Scale (K.N. Clark& C. Malecki); dr Krzysztof Czykier „Zasoby osobiste i środowiskowe osób owdowiałych”.

Pracownicy aplikowali również o granty z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – dr Marta Kowalczuk-Wałędziak (koordynator) oraz dr Barbara Dudel i mgr Magdalena Bartoszewicz złożyły projekt w ramach programu współpracy badawczej pomiędzy Polską a Portugalią: „Teacher educators’ perspectives on preparing pre-service teachers to embrace research-informed practice: a cross-national study between Portugal and Poland”. Ponadto, pracownicy aplikowali o granty z agencji międzynarodowych. Dr Marta Kowalczuk-Wałędziak złożyła wniosek grantowy: Empowering Teachers for Automatic Recognition of learning periods abroad; Call: ERASMUS-EDU-2021-PCOOP-ENGO — Partnership for Cooperation in the field of Education and Training - European NGOs EU Grants: Application form (ERASMUS LS Type I): V1.0 – 25.02.2021 oraz wniosek Analytical Technologies for the Knowledge Building Analytics Technologies in Educational Communities (KBATEC) 2020 call for Knowledge Generation Projects / Research Challenges of the Ministry of Science, Innovation and Universities – University of Granada

Pozostałe realizowane projekty: Białostockie Talenty XXI wieku; Kuźnie Kompetencji studentów Uniwersytetu w Białymstoku; Akademia Trzeciego Wieku (finansowany przez

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju); Dostępne Podlaskie – szkolenia i doradztwo dla jednostek samorządu terytorialnego.

Ważną rolę w procesie podnoszenia kwalifikacji zawodowych odgrywają również wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych w zagranicznych uczelniach w ramach Programu Erasmus+: 3 nauczycieli akademickich przeprowadziło wykłady (STA), 4 osoby odbyły 5 wyjazdów stażowych (STT).

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich potwierdzone jest przede wszystkim uzyskaniem przez nich tytułu lub stopnia naukowego i awansami z tego wynikającymi. W roku akademickim 2020/2021 dwóch adiunktów uzyskało stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Nauczyciele akademicy podnoszą również swoje kwalifikacje podczas realizacji stażów krajowych i zagranicznych. W roku akademickim 2020/2021 dr hab. Tomasz Bajkowski, prof. UwB oraz dr Karol Konaszewski zrealizowali 1-miesięczny pobyt naukowy na Białorusi w ramach programu wymiany osobowej studentów i naukowców w ramach współpracy bilateralnej finansowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA).

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się także poprzez wyjazdy na konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym, organizację Wydziałowych konferencji (2) seminariów naukowych (3) i webinarów (3), a także dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach naukowych prowadzonych przez zaproszonych gości z Polski i z zagranicy. Podkreślić należy, że w analizowanym roku akademickim aktywność nauczycieli akademickich związana z działalnością naukową i podnoszeniem własnych kwalifikacji z powodu pandemii odbywała się przede wszystkim w formie zdalnej.

W roku akademickim 2020/2021 odbyły się trzy międzynarodowe webinaria organizowane przez Wydział Nauki o Edukacji, których gośćmi specjalnymi byli wykładowcy uniwersytetów, z którymi w semestrze zimowym 2020/2021 zostały podpisane umowy o współpracy bilateralnej, tj.:

- Uniwersytet w Quinnipiac,
- Południowy Federalny Uniwersytet w Rostowie nad Donem,
- Uniwersytet w Sarajewie.

Pierwsze webinarium odbyło się 19 marca 2021 r. Wykład nt. *The Arts in the Classroom: Exposure, Connection and Integration* wygłosiła Assoc. prof. Alex Novak Foster z Uniwersytetu w Quinnipiac (Stany Zjednoczone). Drugie webinarium odbyło się 5 maja 2021

r. pt. *Research-based programmes in teacher education: cross-national and Europe-wide perspectives* I było współorganizowane z Południowy Uniwersytet Federalny w Rostowie nad Donem (Rosja) oraz Association for Teacher Education in Europe (ATEE). Celem webinarium była dyskusja i wymiana doświadczeń w zakresie problemów, wyzwań, standardów i perspektyw w akademickim kształceniu nauczycieli oraz nawiązywanie partnerstw dydaktyczno-badawczych z przedstawicielami instytucji zajmujących się kształceniem nauczycieli. Trzecie webinarium odbyło się 1 czerwca 2021 r. pt. *Building interconnected teaching for an interconnected world*, poświęcone wymianie polsko-bośniackich doświadczeń w zakresie kształcenia uczniów do rozumienia procesów zachodzących w globalizującym się świecie i funkcjonowania w wieloetnicznych, wielokulturowych i multijęzycznych społeczeństwach. Organizatorami byli: Wydział Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu w Sarajewie. Z ramienia Wydział Nauk o Edukacji prace koordynowała: dr Marta Kowalczuk-Wałędziak, prodziekan ds. współpracy międzynarodowej

W roku akademickim 2020/2021 zostały zorganizowane cykliczne spotkania online: *Jakość działalności naukowej pracowników Wydziału Nauk o Edukacji*. Celem cyklu jest wsparcie pracowników Wydziału w planowaniu oraz podnoszeniu jakości własnej działalności naukowej:

I spotkanie (online) pt. *Publikowanie w wysoko punktowanych czasopismach naukowych – od pomysłu do realizacji* odbyło się 20 listopada 2020 r. - prowadzący: dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB.

II spotkanie pt. *Młody pracownik nauki – jak planować własną działalność naukową (w kontekście ewaluacji dyscypliny)* odbyło się 4 grudnia 2020 r. - prowadzące: dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, prof. UwB i dr Marta Kowalczuk-Wałędziak.

III Spotkanie pt. *Zarządzanie bibliografią i przypisami bibliograficznymi – obsługa programu Zotero* odbyło się 19 stycznia 2021 r.- prowadzący: dr hab. Krzysztof Sawicki, prof. UwB.

W ramach współpracy dydaktyczno-badawczej z Uniwersytetem w Bergamo (Włochy), kolejny już raz przedstawiciele Wydziału Nauk o Edukacji zostali zaproszeni do dyskusji i wymiany doświadczeń w zakresie doskonalenia procesu kształcenia nauczycieli i pedagogów w uczelniach wyższych. W tym roku przedmiotem obrad online, które odbyły się 23 kwietnia 2021 r., były wyzwania i problemy w zakresie kształcenia studentów pedagogiki na poziomie studiów licencjackich. W spotkaniu udział wzięła dr Marta Kowalczuk-Wałędziak - prodziekan

ds. współpracy międzynarodowej, która dokonała charakterystyki studiów licencjackich na naszym Wydziale oraz przedstawiała wyniki badań absolwentów, a dotyczących oceny jakości kształcenia w toku odbytych przez nich studiów. Spotkaniu towarzyszyła ożywiona dyskusja na temat sposobów doskonalenia wiedzy i umiejętności studentów, by lepiej przygotowywać ich do współczesnych wyzwań na rynku pracy.

2) *obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami i doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (np. specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami.*

Obsady zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB w porozumieniu z Dziekanem dokonują kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni kierując się kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi, dorobkiem naukowym oraz udokumentowanym doświadczeniem zawodowym.

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB sukcesywnie wzrasta liczba pracowników samodzielnych. Corocznie aktualizowany jest skład kadrowy dla prowadzonych kierunków i poziomów studiów. Odbywa się to w oparciu o przepisy wewnątrzuczelniane i wewnątrzwydziałowe dotyczące monitorowania standardów akademickich w ramach wydziałowego systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.

Uwzględniane są następujące kryteria: stopień lub tytuł naukowy oraz dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów. Systematyczna ocena składu i jakości kadry nauczającej na danym kierunku i poziomie studiów jest jednym z elementów monitorowania standardów akademickich. Analizy i oceny składu i jakości kadry naukowo-dydaktycznej, dokonuje Dziekan we współpracy z Prodziekanami w oparciu o karty obciążeń dydaktycznych oraz dorobek naukowy pracowników zatrudnionych na Wydziale.

Obsadę kadrową dla wszystkich kierunków i poziomów kształcenia prowadzonych na Wydziale NoE UwB ustalono przed rozpoczęciem roku akademickiego 2020/2021. W związku z uruchomieniem nowych kierunków wzrosła liczba godzin zajęć dydaktycznych, co przy trudnościach z uzyskaniem nowych etatów wiąże się z zatrudnianiem coraz większej liczby pracowników z zewnątrz (42). Kierownicy Katedr i Zakładów obejmują kontrolą takich

pracowników w zakresie zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych z prowadzonymi zajęciami.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

1. W związku z niską skutecznością w zakresie uzyskiwania grantów badawczych warto, podjąć działania w kierunku wsparcia pracowników w zakresie składania wniosków w konkursach na projekty badawcze, np. w ramach znakomicie funkcjonujących cyklicznych spotkań: *Jakość działalności naukowej pracowników Wydziału Nauk o Edukacji*.
2. Zachęcanie pracowników do udziału w różnych formach doskonalenia ich kompetencji dydaktyczno-badawczych, także tych organizowanych poza Wydziałem.
3. Zachęcanie pracowników do wyjazdów zagranicznych, celem prowadzenia zajęć, w ramach programu Erasmus plus.
4. Zwrócić należy szczególną uwagę na jakość prowadzenia zajęć osób pracujących na umowach – zleceniach oraz ich kwalifikacje do prowadzonych przez nich zajęć.

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Podjęto bardzo intensywne działania zmierzające do zwiększenia aktywności naukowej nauczycieli akademickich (spotkania władz wydziału z pracownikami poszczególnych katedr i zakładów informujących o zasadach parametryzacji wydziału, wskazywano możliwości publikowania w wysoko punktowanych czasopismach, systematycznie dostarczano informacje dotyczące uruchamiania konkursów na projekty badawcze, wzrosła aktywność międzynarodowa pracowników Wydziału NoE).

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Ocena procesu kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku. W ramach monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia dokonano analizy i oceny programu studiów oraz ich realizacji, odpowiednio do specyfiki kształcenia:

1) zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni

Koncepcje kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Wydział NoE jest spójny z założeniami dokumentu *Misja i Strategia Rozwoju Wydziału Pedagogiki*

i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2015-2024 ([http://pedagogika.uwb.edu.pl/strefa Wydziału](http://pedagogika.uwb.edu.pl/strefa/Wydzialu)) oraz *Uchwałą nr 1645 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2014 w sprawie Strategii rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2014-2024* (<http://uwb.edu.pl/misja-i-strategia-rozwoju-180>).

Koncepcja kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB w pełni wpisuje się zarówno w nadrzędną misję UwB, jak i jej cele strategiczne. W szczególności dotyczy celu związanego z wysoką jakością kształcenia np.:

- powiązanie procesu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi,
- zwiększenie zainteresowania studentów z zagranicy odbywaniem części studiów na UwB,
- unowocześnianie infrastruktury dydaktycznej i informatyzacja procesu kształcenia,
- rozwój kształcenia doktorantów,
- współpraca z instytucjami z regionu w zakresie popularyzacji wiedzy.

2) *adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się*

Koncepcje kształcenia zawierają wszystkie wymagane elementy m.in. moduły kształcenia, przypisane efekty uczenia się itp. Wszystkie kierunki zlokalizowane są w odpowiednich obszarach kształcenia opisanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Nazwy kierunków studiów, stopnie, profile oraz formy studiów są spójne i współbrzmia z określonymi efektami uczenia się. Koncepcja kształcenia zorientowana jest na wielowymiarowy i wieloaspektowy rozwój człowieka, na jego aktywną współpracę z otoczeniem społecznym. Opis efektów uczenia się uwzględnia wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które student zdobywa w trakcie studiów. Ze względu na interdyscyplinarność koncepcji kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji efekty uczenia się umiejscowione są w kilku dyscyplinach: pedagogice jako dyscyplinie wiodącej, językoznawstwie, informatyce, naukach prawnych, naukach socjologicznych, naukach o kulturze i religii, psychologii, filozofii, naukach o zdrowiu, naukach o komunikacji społecznej i mediach, naukach o zarządzaniu i jakości.

Program studiów wyposaża studenta w elementarną wiedzę oraz praktyczne umiejętności i kompetencje społeczne, przygotowuje absolwentów do podjęcia indywidualnej i grupowej pracy w sektorze edukacji, umożliwia także aplikowanie na studia doktoranckie. Realizowany program studiów w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W roku akademickim 2020/2021 Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuowała podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

3) *zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów*

Zaplanowane w programie studiów przedmioty, przypisane do nich treści kształcenia oraz dobrane metody dydaktyczne w pełni umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się dla profilu, poziomu i wymogów określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla danego poziomu.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach z wykorzystaniem metod podających i problemowych, takich jak: wykład z prezentacją multimedialną czy wykład informacyjny. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie w czasie ćwiczeń i konwersatoriów za pomocą metod aktywizujących i praktycznych, t.j.: dyskusja, praca samodzielna, praca w grupach, prezentacja multimedialna wykonana przez studenta bądź grupę studentów, analiza przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, analiza dokumentów, itp. Szczegółowe metody dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się opisane są w sylabusach przedmiotów. Szczególnie istotne są seminaria dyplomowe, które wraz ze wzrostem samodzielności studenta przybierają kształt indywidualnej relacji między studentem a promotorem, w której metody są tak dobierane, by najpełniej służyły nabywaniu przez studenta umiejętności badawczych. W procesie tym ważne są także indywidualne konsultacje (ustne i pisemne) studenta z promotorem.

Zaproponowane moduły kształcenia odpowiadają specyfice profilu ogólnoakademickiego i pozwalają na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W roku akademickim 2020/2021 Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuowała podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

4) *prawidłowości stosowania punktów ECTS*

Analiza programów studiów na kierunkach realizowanych przez Wydział Nauk o Edukacji UwB wskazuje na zgodność zakładanych efektów uczenia się z KRK. Liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia do których właściwie przypisane są

efekty uczenia się oraz punkty ECTS uwzględniające odpowiednie elementy nakładu pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Opracowane programy studiów umożliwiają studentowi wybór modułów kształcenia. Przypisane są do nich punkty ECTS w wymiarze koniecznym do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.

Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi 50% w każdym z modułów przewidzianych w planie studiów I i II stopnia (stacjonarnych oraz niestacjonarnych). Szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się (w tym w module specjalistycznym przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela).

W roku akademickim 2020/2021 Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuowała podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

5) zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów

Dobór treści programowych zawartych w sylabusach zgodny jest z programem studiów i zakładanymi efektami uczenia się. Widoczne jest powiązanie procesu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi mające swoje odzwierciedlenie we wprowadzeniu w sylabusach przedmiotów odpowiedniego zestawu literatury z badań własnych oraz przeglądu literatury zagranicznej. Dobór treści kształcenia, ale także czas trwania kształcenia dają możliwość studentom na osiągnięcie zaprojektowanych efektów. W sylabusach przedmiotów opisane są ponadto szczegółowe metody dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się.

Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia dokonuje systematycznej oceny programu studiów obejmującej: weryfikację efektów uczenia się na podstawie analizy zawartości sylabusów (ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się), ocen z poszczególnych przedmiotów, prac końcowych oraz prac dyplomowych. Wnioski z oceny programu studiów przekazuje Dziekanowi i Radzie Wydziału w celu doskonalenia tego programu. Ostatni raport z 2017 r. zawierał analizy rozkładu ocen zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz zawartości sylabusów B realizowanych przedmiotów.

W roku akademickim 2020/2021 Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuowała podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

6) sposobie weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się odbywa się z zastosowaniem zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Monitorowanie efektów uczenia się na ocenianym kierunku I i II stopnia odbywa się za pomocą prac etapowych, w tym zaliczeniowych i egzaminacyjnych, oraz prac dyplomowych. W sylabusach przedmiotowych koordynatorzy opracowują metody sprawdzenia efektów uczenia się. W rubryce „Metody i kryteria oceniania” znajdują się m.in.: kolokwium, referat, praca pisemna, projekt (indywidualny i grupowy), egzamin ustny, egzamin pisemny, itp. Nauczyciel akademicki na pierwszych zajęciach omawia sylabus (udostępniony studentom w USOS Web), informuje jakiego rodzaju wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne student nabędzie w ramach przedmiotu oraz w jaki sposób będą one weryfikowane, jaka problematyka przewidziana jest do realizacji, w oparciu o jaką literaturę, wymagania konieczne do zaliczenia przedmiotu, nakład pracy studenta i nauczyciela, liczba punktów ECTS, terminy konsultacji. Student może liczyć na wsparcie udzielane w procesie uczenia się ze strony nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (m.in. konsultacje mailowe i w siedzibie Wydziału).

Osiąganie efektów uczenia się monitorowane jest: 1) przez poszczególnych prowadzących zajęcia, przy okazji a) różnorodnych prac cząstkowych (np. kolokwia, referaty, projekty, itp.), b) obserwowania aktywności studenta oraz sposobu realizacji podejmowanych zadań; c) zaliczeń i egzaminów pisemnych lub ustnych; 2) na zakończenie procesu studiowania (proces dyplomowania). Osiąganie efektów uczenia się okresowo monitorowane jest przez Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są dostosowane do rodzaju i formy realizacji danego przedmiotu oraz przypisanych efektów uczenia się. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, z tym że

przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia odbywa się z wykorzystaniem narzędzi rekomendowanych przez JM Rektora UwB.

7) systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB obowiązują odpowiednie procedury przyjęte Uchwałą Rady Wydziału NoE UwB. Określają one m.in. terminy składania przez promotorów w dziekanatach wykazu tematów prac dyplomowych studentów ostatniego roku studiów przygotowujących w danym roku akademickim prace magisterskie i licencjackie do ich obrony, tryb zatwierdzania tematów prac dyplomowych, podstawy i tryb dokonywanej oceny samodzielności pracy, wykorzystania jednolitego systemu antyplagiatowego JSA. Tematy prac dyplomowych powinny być adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywać do realizowanej przez studenta specjalności.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie przedmiotów objętych planem studiów i zdanie obowiązujących egzaminów oraz spełnienie innych wymagań przewidzianych planem studiów, a tym samym uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS;
- złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do końca sesji głównej (Dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do końca sesji poprawkowej);
- uzyskanie pozytywnego raportu dotyczącego pracy z programu antyplagiatowego JSA oraz pozytywnych ocen (promotora i recenzenta) z pracy dyplomowej;
- zamieszczenie przez studenta pracy w Archiwum Prac Dyplomowych zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Proces dyplomowania jest końcowym weryfikatorem efektów uczenia się.

W roku akademickim 2020/2021 Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się kontynuowała podjęte wcześniej działania w w/w zakresie.

Jednocześnie w związku z wizytacją PKA w dn. 25-26 listopada 2019 r. i otrzymaniem Raportu PKA z dnia 17 czerwca 2021 Komisja podjęła nowe działania w celu podniesienia jakości uzyskiwanych efektów uczenia się. Podczas posiedzeń Komisji poddano analizie uwagi przedstawione w Raporcie PKA dotyczące spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia. Spośród przyjętych kryteriów oceny programowej Komisja ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się ze względu na zakres zainteresowań poddała szczegółowej analizie tylko niektóre:

Z uznaniem przyjęto, że:

- Kryterium 1. dotyczące konstrukcji programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się zostało spełnione;
  - w raporcie odnotowano brak dobrych praktyk, ale także zaleceń w tym zakresie mogących stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia;
- Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się - kryterium 2 (kryterium spełnione);
  - w raporcie odnotowano brak dobrych praktyk, ale także zaleceń w tym zakresie mogących stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia;
- Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie. kryterium 3 (kryterium spełnione), jednak:

„ZO PKA dokonał analizy prac licencjackich i magisterskich studentów ocenianego kierunku. Wynika z tego, iż w części analizowanych pracach pojawiają się drobne usterki metodologiczne oraz w zakresie wykorzystania i analizy literatury przedmiotu, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. Ponadto zdarzają się prace, które nie spełniają uczelnianych wymogów w zakresie przygotowywania prac dyplomowych (na studiach I stopnia), to jest nie są ściśle projektem działalności praktycznej. Są też prace, które pomimo zastosowania wymogów, w postaci projektów, są potraktowane skrótowo i bez szerszych odniesień, w tym metodologicznych i bez badań empirycznych. Niniejsze uwagi w pewnym zakresie obniżają merytoryczną ocenę procesu dyplomowania. Nieraz oceny w recenzjach są zawyżone i nieadekwatne do poziomu merytorycznego pracy. W tym kontekście nie sposób mówić o pełnej wiarygodności i porównywalności w procesie sprawdzania i oceniania efektów, a tym samym wyników ocen studenckich. Pod wątpliwość również zostaje poddane równe traktowanie studentów w procesie sprawdzania i oceniania efektów, a także w zakresie przejrzystości i bezstronności tego procesu. Zaleca się wzmocnienie opieki promotorskiej celem wyeliminowania usterek pojawiających się w pracach dyplomowych oraz uczulenie osób dokonujących recenzji prac dyplomowych, by oceny były adekwatne do poziomu merytorycznego pracy. Należy także zwrócić baczniejszą uwagę na zakres i zasadność

stosowania tzw. projektów działalności praktycznej pod kątem ich pełnego wpisywania się w realizację efektów uczenia się” (Raport PKA s.18-19).

„Proceduralnie proces dyplomowania należy ocenić pozytywnie. Jednak analiza prac dyplomowych wykazała w części. usterki metodologiczne oraz niedostatek w zakresie wykorzystywania i analizy literatury przedmiotu, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i są zawyżone” (Raport PKA, s.19)

- w raporcie odnotowano brak dobrych praktyk, ale także zaleceń w tym zakresie mogących stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia;

W związku z treścią uwag zawartych w Raporcie PKA, członkowie Komisji ds. Weryfikacji podczas kolejnych posiedzeń, wskazali na konieczność podjęcia następujących działań:

Potrzeba opracowania precyzyjnych elementów składowych, które powinny być zawarte w pracach promocyjnych (będą mogły stanowić kryteria oceny tych prac):

- licencjackich zawierających:
  - empiryczne badania ilościowe i jakościowe;
  - empiryczne badania jakościowe;
  - prace projektowe (na pracy socjalnej)
- magisterskich:
  - empiryczne badania jakościowe lub ilościowe realizowane w terenie;
  - badania jakościowe realizowane na podstawie studiowania literatury naukowej, dokumentów

Wskazane wyżej prace będą podjęte przez członków Komisji w roku akademickim 2021/22.

8) realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się

Zgodnie ze standardami kształcenia na kierunkach pedagogika, praca socjalna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika specjalna, pedagogika resocjalizacyjna i pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna studenci stacjonarni i niestacjonarni Wydziału Nauk o Edukacji mieli możliwość konfrontacji zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce. W roku akademickim 2020/2021 studenci studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich realizowali praktyki w różnych placówkach i instytucjach na terenie Białegostoku i województwa. W związku z pandemią koronawirusa organizacja

praktyki wymagała ogromnego zaangażowania ze strony opiekunów praktyk z ramienia uczelni i zrozumienia, współpracy ze strony instytucji i placówek, gdzie praktyki były odbywane. Studenci zrealizowali praktyki w trybie stacjonarnym, zdalnym i hybrydowym, co pozwoliło na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Konieczne było wprowadzenie zmian w instrukcjach praktyk. Ustalono, że cele, programy i zasady odbywania praktyk zostały właściwie zharmonizowane z pozostałymi elementami procesu kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale. Praktyki studenckie realizowane są zgodnie z Regulaminem Praktyk Wydziału Nauk o Edukacji UwB w instytucjach związanych ze studiowanym kierunkiem. Stosowany był właściwy system ich kontroli i zaliczenia.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór i weryfikacja miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Mimo obiektywnych trudności wynikających ze stanu pandemii metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie były trafnie dobrane, umożliwiły skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Wydział zawarł porozumienia dotyczące współpracy z państwowymi i pozarządowymi instytucjami i organizacjami. Oferta placówek w których studenci Wydziału NoE UwB mogą być realizować praktyki obejmuje ponad 500 podmiotów. Wybór instytucji, w których odbywane są praktyki podyktowany jest specyfiką danego kierunku, co umożliwia zapewnienie realizacji założonych efektów uczenia się.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie *studenckich praktyk zawodowych* ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem nr 5 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 stycznia 2018 r. przeprowadzone zostały anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych. Nie wszyscy studenci realizujący praktyki dokonali ich oceny. W raportowanym roku akademicki 2020/2021 ocen praktyk dokonało 70 studentów (co stanowi 2,9 % realizujących praktyki)². W stosunku do wcześniejszego roku wyraźnie zmniejszył się odsetek studentów oceniających praktyki (z 21,4% do 2,9%).

---

² W prezentacji danych w tabeli 1 i 2 pominięto przypadki gdzie N=1, N=2

Tabela 1. Ocena organizacji i realizacji praktyk

OCENA ORGANIZACJI I REALIZACJI PRAKTYK	zdecydowanie NIE	NIE	ani tak ani nie	TAK	zdecydowanie TAK
Czy informacje na temat organizacji i przebiegu praktyk zamieszczone na stronie internetowej Wydziału Nauk o Edukacji UwB były wystarczające?	2,9	10,0	12,9	37,1	37,1
Czy proces kierowania na praktykę prowadzony przez Wydział Nauk o Edukacji UwB był dla Pani/Pana zrozumiały?	5,8	8,7	11,6	36,2	37,7
Czy praktyka była odbywana zgodnie z programem i regulaminem praktyk?	1,4	4,3	7,2	14,5	72,5
Czy instytucja przyjmująca zapewniła Pani/Panu opiekę sprawowaną przez osoby z doświadczeniem zawodowym?	0,0	2,9	7,2	10,1	79,7
Czy instytucja przyjmująca na praktykę zapewniła Pani/Panu planowany wymiar godzin realizacji praktyki?	0,0	1,5	4,4	8,8	85,3
Czy przydzielane Pani/Panu w trakcie praktyki zadania były zgodne z programem praktyki?	0,0	2,9	5,9	8,8	82,4
Czy przed rozpoczęciem praktyk zapoznał/a się Pan/Pani z Regulaminem, programem oraz harmonogramem praktyk?		4,5		95,5	
Czy uczestniczył/a Pan/Pani w zebraniu dotyczącym organizacji i przebiegu praktyki?		8,7		91,3	
Czy korzystał/a Pan/Pani z pomocy opiekuna praktyk z ramienia Uczelni?		31,9		68,1	
Czy od opiekuna praktyk ze strony Uczelni uzyskał/a Pan/Pani informacje dotyczące organizacji praktyk, ich przebiegu, przygotowania dokumentów wymaganych do ich zaliczenia?		4,3		95,7	

Ocena organizacji i realizacji praktyk przez zdecydowaną większość studentów została oceniona dobrze lub bardzo dobrze (tak, zdecydowanie tak) i odnosi się to do wszystkich dziesięciu kryteriów ocenianych przez studentów. Niezadowolenie wyrażone przez studentów dotyczyło informacji dotyczącej organizacji i przebiegu praktyk zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału NoE UwB (12,9% odpowiedzi zdecydowanie nie; nie) oraz procesu kierowania na praktykę (14,5%).

Tabela 2. Ocena rezultatów zrealizowanych praktyk

OCENA REZULTATÓW ZREALIZOWANYCH PRAKTYK	zdecydowanie NIE	NIE	ani tak ani nie	TAK	zdecydowanie TAK
Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony ze zrealizowanej praktyki?	3,0	4,5	9,0	9,0	74,6
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie struktury organizacyjnej instytucji?	7,1	7,1	8,6	21,4	55,7
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie zasad obiegu dokumentów?	7,2	8,7	11,6	17,4	55,1
Czy praktyka pozwoliła Pani/Panu na poznanie przepisów regulujących działanie instytucji?	5,7	4,3	10,0	11,4	68,6
Czy podczas praktyki miał/a Pan/Pani możliwość wykorzystania zdobytej podczas studiów wiedzy teoretycznej?	5,8	4,3	7,2	20,3	63,8
Czy zrealizowana praktyka wzmocniła Pani/Pana poczucie kompetencji zawodowych?	5,9	2,9	5,9	13,2	72,1
Czy infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których odbywał/a Pan/Pani praktykę pozwalała na realizację programu praktyki?	5,7	4,3	8,6	24,3	57,1
Czy podczas realizacji praktyki zwracano uwagę na przestrzeganie zasad etyki i tajemnicy zawodowej?	8,7	7,2	13,0	21,7	49,3

Jak wynika z analizy danych przedstawionych w tabeli 2. większość badanych studentów deklarowała zadowolenie ze zrealizowanej praktyki i dobrze lub bardzo dobrze oceniła rezultaty zrealizowanych praktyk (zdecydowana większość wskazań dotyczy odpowiedzi: tak, zdecydowanie tak). Najniższe oceny dotyczą kryterium: *możliwości poznania zasad obiegu dokumentów i przestrzegania zasad etyki i tajemnicy zawodowej*. Krytyczne oceny mogą wiązać się z formą praktyki (zdalną, hybrydową), która nie w pełni sprzyjała realizacji tych aspektów działalności placówek i instytucji.

Studenci w większości wpisywali komentarze świadczące o zadowoleniu ze zrealizowanej praktyki np.: *Z uwagi na panującą pandemię w trakcie realizacji praktyk, znacznie wydłużył mi się okres ich zakończenia. W trakcie odbywania ich ponownie wprowadzili lockdown - tym samym zamykając szkołę, w której praktyki realizowałam. Pojawił się moment niepewności i strachu, czy uda mi się w wyznaczonym terminie je zrealizować. Na szczęście wszystko pomyślnie się zakończyło;*

Wśród czynników utrudniających realizację praktyki studenci wskazywali przede wszystkim na czynnik epidemii: *Pandemia koronawirusa i związane z nią restrykcje znacznie utrudniły odbycie praktyk zgodnie z ich planem; Czynnikiem który najbardziej utrudnił odbycie praktyk zawodowych był czas epidemii która znacząco ograniczyła dostęp do placówek w których można by było ją odbyć, do tego ogromna ilość dokumentacji (scenariusze zajęć) która trzeba uzupełnić jest bardzo pracochłonna jest to duże utrudnienie kiedy trzeba pogodzić życie zawodowe i prywatne. Zeszyty metodyczne z których korzystają nauczyciele są niekorzystnie opracowane stad wielka sztuka żeby móc przygotować rozbudowany konspekt do zajęć...są mało kreatywne.*

Wśród analizowanych komentarzy zdarzały się również opinie krytyczne, odnoszące się do roli opiekunów praktyk: *Sytuacja pandemii bardzo utrudniła dostęp do placówek. Wymiar praktyk dla osób pracujących i studiujących niestacjonarnie jest absurdalny, pochłania cały urlop wypoczynkowy. Praktyki są pod tym względem w żaden sposób nie dostosowane do potrzeb. Opiekunowie okazali się mało elastyczni; Ograniczony kontakt z opiekunem praktyk z ramienia uczelni, długi czas oczekiwania na maile zwrotne.*

Wyrażane były również opinie pozytywnie oceniające pracę opiekunów: *Pani Profesor bardzo dokładnie i skrupulatnie wyjaśniła nam zasady dotyczące odbycia praktyk. Na każdym wykładzie chętnie udzielała informacji dotyczących praktyk i była życzliwie nastawiona; Pani doktor zasługuje na słowa uznania za zorganizowanie nam praktyk w trybie zdalnym, dając mi osobiście inspiracje do późniejszego projektu.*

Oceny podjętych przez Wydział Nauk o Edukacji UwB działań składających się na proces kształcenia w roku akademickim 2020/2021 dokonało 93 badanych studentów I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (co stanowi 6,5% uprawnionych).

Tabela 3. Ogólna ocena kierunków studiów
w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OGÓLNA OCENA KIERUNKU STUDIÓW	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony (a) z odbywanych studiów?	22,6	48,4	12,9	11,8	4,3
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	15,1	34,4	28	17,2	5,4
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	17,2	44,1	17,2	14	7,5
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów itp.) jest wystarczająca?	6,5	44,1	23,7	15,1	10,8
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	12,9	38,7	10,8	20,4	17,2
Czy zależałoby Pan/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	10,8	8,6	23,7	47,3	9,7

Otrzymane wyniki wskazują na to, że większość badanych studentów pozytywnie ocenia kierunek studiów. Z procesu kształcenia na odbywanych studiach (odpowiedzi *zdecydowanie tak* i *raczej tak*) zadowolonych jest 71% badanych studentów. Dostępność oraz jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu, jako wystarczającą oceniło 50% badanych. W opinii 61,3% badanych studentów sposoby prowadzenia zajęć i metod nauczania są odpowiednie. Oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, wykładów monograficznych itp.) jest wystarczająca w ocenie 50,6%. Duża jest również grupa studentów (50,6%), którzy nie są zadowoleni z oferty przedmiotów do wyboru. Połowa badanych (51,6%) wskazuje, że proporcje między zajęciami teoretycznymi i praktycznymi są niewłaściwe, wskazując na dominację zajęć teoretycznych. Co piątemu z badanych (19,4%) zależy na większej intensywności nauki na kierunku. Prawie połowa badanych (57%)

twierdzi, że nie odczuwa takiej potrzeby, natomiast co czwarty badany student (23,7%) nie zajmuje w tej kwestii jednoznacznego stanowiska.

Tabela 4. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OCENA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW PROCESU DYDAKTYCZNEGO	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy*	Brak odpowiedzi
Wykłady	25,8	40,9	24,7	6,5	2,2	0,0	
Ćwiczenia i konwersatoria	28,0	35,5	23,7	9,7	2,2	1,1	
Seminaria i proseminaria	28,0	18,3	5,4	2,2	1,1	45,2	
Przedmioty fakultatywne	18,8	20,4	10,8	1,1	0	57,1	
Lektoraty	25,8	28	23,7	0,0	4,3	16,1	2,2
Warsztaty i laboratoria	17,2	25,8	15,1	2,2	0	39,8	
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	17,2	19,4	15,1	6,5	1,1	40,9	
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	15,1	24,7	24,7	18,3	12,9	3,2	1,1
Indywidualne konsultacje	14,0	30,1	12,9	0	6,5	36,6	

* Nie dotyczy - oznacza brak tego rodzaju zajęć podczas studiów badanych

Uzyskane wyniki wskazują na to, że spośród form zajęć prowadzonych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB studenci najwyżej (*bardzo dobrze, dobrze*) ocenili wykłady (66,7%). Podobnie wysoko zostały ocenione przez 63,5% badanych ćwiczenia i konwersatoria. Studenci wysoko cenią sobie również lektoraty (53,8%) oraz przedmioty fakultatywne (49,2%), w dalszej kolejności seminaria i proseminaria (46,3%), warsztaty i laboratoria (43%) oraz indywidualne konsultacje (34,1%). Wysoko ocenione zostały również praktyki i zajęcia poza Uczelnią – dobrze 21,6% oraz bardzo dobrze 20,6%. Kategoria sensowność i przydatność prac

zadawanych do samodzielnego przygotowania uzyskała najwięcej wskazań negatywnych (31,2% - *źle i bardzo źle*).

Studenci wskazywali również na możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB. Powtarzają się deklaracje potrzeb:

- zwiększenia liczby godzin zajęć praktycznych,
- więcej zajęć praktycznych poza uczelnią w placówkach dotyczących wybranych kierunków.

Niektórzy studenci twierdzili: *Jakość kształcenia jest na wysokim poziomie, Kontakt z wykładowcami i jeśli idzie o kształcenie zdalne; Nie mam żadnych zastrzeżeń; Powiększenie oferty wyboru fakultetów. Ujednolicenie miejsca, gdzie są zajęcia, ponieważ „skakanie” po trzech różnych platformach jest męczące, mylące i wprowadza niepotrzebny zamęt.*

Warto podkreślić, że wśród komentarzy do oceny procesu kształcenia nie było uwag krytycznych odnoszących się do zajęć prowadzonych zdalnie ani do kompetencji - w tym zakresie – prowadzących zajęcia.

Problematyka organizacji i jakości procesu kształcenia dyskutowana była wielokrotnie w trakcie posiedzeń Rad Wydziału Nauk o Edukacji UwB:

24 września 2020 r.

1. Opinia Rady Wydziału w sprawie przeniesienia realizacji zajęć dydaktycznych z semestru zimowego na semestr letni w roku akademickim 2020/2021

22 października 2020 r.

1. Opinia Rady Wydziału w sprawie powołania na kadencję 2020-2024:
  - Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
  - Wydziałowego Zespołu ds. Weryfikacji Efektów uczenia się

19 listopada 2020 r.

1. Sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2019/2020

10 grudnia 2020 r

1. Opinia Rady Wydziału w sprawie tematów prac dyplomowych

21 stycznia 2021 r.

1. Opinia Rady Wydziału w sprawie tematów prac dyplomowych

20 maja 2021 r.

1. Opinia Rady Wydziału w sprawie utworzenia studiów podyplomowych:
  - a. Studia Podyplomowe Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością

- Intelektualną
- b. Studia Podyplomowe Edukacja i Rehabilitacja Osób ze Spektrum Autyzmu
  - c. Studia Podyplomowe Terapia Pedagogiczna
  - d. Studia Podyplomowe Przygotowanie Pedagogiczne
  - e. Studia Podyplomowe Przygotowanie do Nauczania Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych
2. Opinia Rady Wydziału w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023
  3. Informacje dotyczące działań związanych z doskonaleniem kształcenia

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Podjąć działania zachęcające studentów do uzupełniania ankiet (opracowanie systemu przypominającego studentom w USOS o możliwości oceny zajęć i nauczycieli akademickich lub podjęcie w tym zakresie współpracy z Samorządem Studenckim). Kontynuować działania dotyczące sugestii zawartych w raporcie PKA, a dotyczących spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia oraz wzmacniania jakości prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich).

Realizacja rekomendacji WZDKJ oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Władze dziekańskie dokonały analizy wniosków i postulatów zgłaszanych przez studentów dotyczących możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji UwB. Działania związane z monitorowaniem i doskonaleniem procesu kształcenia w roku akademickim 2019/2020 wskazują na dbałość Wydziału Nauk o Edukacji UwB o jego jakość. Z przyczyn obiektywnych – brak bezpośredniego kontaktu ze studentami – nie udało się zwiększyć liczby studentów wypełniających ankietę oceniającą praktyki. Zgodnie z sugestiami studentów zwiększona została oferta przedmiotów do wyboru.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § 6 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Jest ona dokonywana w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz analizę wyników ankietowania studentów oceniających jakość zajęć dydaktycznych

realizowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Ocena studentów oraz uwagi zawarte w protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane podczas okresowej oceny pracownika i stanowią jedno z jej kryteriów.

1) analiza protokołów hospitacji zajęć

Zgodnie z § 7 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni lub wyznaczeni przez Dziekana Wydziału pracownicy samodzielni dokonali hospitacji prowadzonych zajęć przez asystentów, starszych wykładowców i adiunktów. Zgodnie z opracowanym w roku akademickim 2020/2021 harmonogramem hospitacji pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Nauk o Edukacji UwB przeprowadzono 20 hospitacji: 13 hospitacji ćwiczeń oraz 5 hospitacji wykładów. Odnotować należy wzrost liczby przeprowadzonych hospitacji oraz fakt, że dotyczyły one zarówno zajęć odbywających się w trybie stacjonarnym jak i zdalnym. Z analizy protokołów hospitacji wynika, że niemal we wszystkich protokołach hospitacyjnych, zarówno przygotowanie zajęć, ich realizacja oraz kontakt prowadzącego ze studentami zostały ocenione przez hospitujących jako pozytywne oraz wyróżniające. Wobec większości pracowników hospitujący nie zgłosili żadnych uwag. Często wyrażali jednak słowa uznania względem prowadzących np.: *Dobry kontakt prowadzącego ze studentami, przyjazna atmosfera na zajęciach, zauważalne zaangażowanie studentów; Wyraźna, poprawna struktura zajęć — nawiązanie do poprzednich zajęć i wykładu, podanie celu zajęć, rozmowa wprowadzająca do tematyki ćwiczeń z odniesieniami do literatury, z którą zapoznać się mieli studenci (dotycząca kształtowania umiejętności samoobsługowych dzieci). Następnie podział grupy na zespoły w celu opracowania poradnika zawierającego wskazówki, rady, zasady rozwijania umiejętności samoobsługowych przez dzieci. Prezentacja i omówienie prac studentów — ocena i zakończenia zajęć; Prawdłowo wykorzystane możliwości, jakie stwarza platforma Teams.*

W zaleceniach pojawiały się sugestie dotyczące sposobów poprawienia jakości zajęć , np. *Dla wzmocnienia przekazu warto jest podać na początku strukturę wykładu, a wykład zakończyć wnioskami oraz podaniem literatury odnoszącej się do prezentowanego tematu. W przypadku powoływania się na literaturę należy bezwzględnie podawać źródło. Głoszone tezy warto jest popierać wynikami badań i wnioskami z nich wynikającymi (z podaniem źródła); Należy w większym stopniu angażować studentów, przydzielać zadania studentom i wspierać ich realizację w czasie ćwiczeń, wykorzystywać różne formy pracy na zajęciach.*

Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma Dziekan, osoby upoważnione przez Dziekana, bezpośredni przełożony hospitowanego oraz właściwe komisje oceniające.

2) *analiza oceny studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem*

Istotnym działaniem prowadzonym w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia jest monitorowanie opinii studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. Badania wśród studentów odbyły się zgodnie z § 8 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r., natomiast wśród słuchaczy studiów podyplomowych na zasadach ustalonych przez Radę Wydziału Nauk o Edukacji UwB.

Ankietowanie badanych odbyło się w formie elektronicznej z wykorzystaniem platformy USOS. Badanie było anonimowe i dobrowolne. Wyznaczony przez Dziekana pracownik Pracowni Komputerowej dokonał generowania danych z systemu USOS i ich przygotowania statystycznego. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonał merytorycznego opracowania wyników badań ankietowych. Szczegółowe wyniki badania są udostępniane pracownikom w systemie USOS tuż po zakończeniu sesji poprawkowej w semestrze zimowym i letnim.

W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono badania ankietowe wśród studentów w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Udział procentowy i liczbowy ukształtował się w sposób następujący:

Tabela 5. Liczba studentów³ dokonujących oceny w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem

OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	Studenci
liczba studentów	622 / 1470 (42.3%)
liczba ankiet	4447 / 42547 (10.5%)

³ prezentowane w sprawozdaniu wyniki zostały opracowane na podstawie badań ankietowych, w których uczestniczyli studenci oraz absolwenci Wydziału Nauk o Edukacji UwB (maj 2021)

liczba ocenionych pracowników	134
liczba ocenionych zajęć	806
liczba komentarzy zajęć	477

Procentowy udział studentów w badaniu w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim 2019/2020 utrzymał się na zbliżonym poziomie i w sprawozdawanym roku wynosił 42,3%. Spadła natomiast liczba wypełnionych ankiet o 1,8%.

Nie badano słuchaczy studiów podyplomowych, ponieważ w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale NoE **nie prowadzone były żadne studia podyplomowe**.

Tabela 6. Ocena studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem (w%)

KRYTERIA OCENY	Bardzo wysoko	Wysoko	Ani nisko, ani wysoko	Nisko	Bardzo nisko
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	52,4	26,3	15,1	2,1	4,1
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	46,3	26,9	16,0	5,3	5,5
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	41,7	24,7	16,8	8,4	8,4
Jasność kryteriów zaliczeniowych	49,4	26,0	11,5	5,6	7,5
Klarowność wykładanego materiału	46,4	26,7	14,8	6,1	6,0
Nastawienie do studenta (szacunek)	51,9	24,6	12,0	5,0	6,5
Obiektywność oceniania	47,9	25,6	14,2	6,0	6,3
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	52,0	27,3	12,3	3,9	4,5
Punktualność prowadzącego	55,0	29,3	9,7	2,4	3,5

Wszystkie składowe prace nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem ocenione zostały przez studentów wysoko (*bardzo wysoko, wysoko*). Niewielkie różnice odnotowane pomiędzy ocenianymi kryteriami (*bardzo wysoko, wysoko*) – 79,3 a 84,3. Najwyżej ocenione zostały *Przygotowanie*

prowadzącego do zajęć i Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji, najniżej punktualność prowadzącego.

Dziekan ds. Dydaktyki dokonuje analizy ocen studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem.

Uwagi zawarte w komentarzach dotyczyły wielu kwestii, w tym również ocenianych wymiarów pracy nauczyciela i jego relacji ze studentem.

Charakteryzując osobę wykładowcy badani zwracali uwagę, że: *Jedne z najlepiej poprowadzonych zajęć, Pani Doktor starała się stworzyć atmosferę taka jaka jest na uczelni. Chyba jedna z nielicznych osób, która naprawdę interesowała się samopoczuciem studentów i rozumiała, że ktoś może mieć gorszy dzień. Bardzo sympatyczna i życzliwa Pani Doktor. Widać w Pani wielką pasję do malarstwa i sztuki. To jest niezwykle inspirujące i zachęcające do działań; Ta uczelnia nigdy nie będzie miała lepszej wykładowczyni!.*

Wysoko ocenianym wymiarem pracy nauczyciela akademickiego jest przygotowanie prowadzącego do zajęć. *Prowadzący ma wszystko czego jako studentka wymagam od nauczyciela. Jest zawsze przygotowany, uśmiechnięty i energiczny. Na zajęciach zawsze panuje przyjemna atmosfera, która zdecydowanie przyczynia się do motywacji wszystkich studentów do nauki przedmiotu jakim jest andragogika; Jego przygotowanie do zajęć i samo zainteresowanie wykładanym tematem jest ogromną inspiracją dla Studentów :); Pani Doktor bardzo miła i zawsze przygotowana jak i pomocna, bardzo ciekawe zajęcia*

Badani wyrażali w swoich komentarzach opinie na temat punktualności prowadzących: *Prowadzący zajęcia był punktualny i zawsze miał przygotowany materiał do zajęć; Zawsze punktualna, uśmiechnięta.*

Badani podkreślali też znaczenia klarowności wykładanego materiału: *Pani Doktor prowadzi zajęcia w sposób bardzo klarowny oraz przystępny. Na pierwszych zajęciach dokładnie określiła system zaliczenia przedmiotu oraz wymagania; Złota kobieta, przyjemnie prowadzone zajęcia, wszystko jasne i klarowne, wyrozumiała co do organizacji egzaminu, dobry kontakt ze studentami. Jednak egzamin dość ciężki mimo prostej formy pytań, może ze względu na obszerny materiał; Treści przekazywane były jasne i klarowne, egzamin proporcjonalny do wykładów. Żadnych zarzutów do prowadzonych zajęć i samej osoby. Wszystko w jak najlepszym porządku; ćwiczenia cechowały klarowność, zawsze było wiadomo z czego trzeba było się przygotować do następnych ćwiczeń - wszystko było jasno opisane w pliku, który otrzymałyśmy; materiał, literatura do zajęć uważam za przydatny.*

Interesujący sposób prowadzenia zajęć w opinii badanych stanowi ważny element jakości efektywności zajęć dydaktycznych: *Zajęcia prowadzone są w sposób ciekawy:);*

Bardzo ciekawe i co tydzień zaskakujące przeprowadzane zajęcia. Pani Magister okazywała w pełni zrozumienie i wsparcie studentom; Prowadząca zawsze była przygotowana do zajęć. Na zajęciach robiłyśmy ciekawe projekty, prezentacje, które posłużą nam do dalszej pracy zawodowej; Pani profesor jako jedna z nielicznych potrafiła zaciekawić mnie do słuchania jej wykładów w okresie zdalnej edukacji. Każdy kolejny przedmiot prowadzony przez panią rozjaśnia całą "międzykulturowość" i prowadzi do ciekawych dyskusji i zainspirował do działań na podłożu zawodowym

Nastawienie do studenta (szacunek) jest istotnym wymiarem relacji edukacyjnej. *Zachęcanie studentów oraz ukazanie wieloaspektowego podejścia do tematyki poruszanej na zajęciach przez Pana Doktora w dobie pandemii było wspaniałe. Wspieranie i rozumienie potrzeb studentów na zajęciach pomagało w rozumieniu i oswojeniu się z sytuacją; Pani prowadząca przygotowywała bardzo ciekawe ćwiczenia, była bardzo miła, odnosiła się zawsze z szacunkiem do studentów, miała życzliwe i wyrozumiałe nastawienie; Super podejście do studentów, ciekawie realizowane przedmioty! Oby więcej takich wykładowców :)*

Inspirowanie do samodzielnego myślenia to kolejny wymiar relacji edukacyjnej: *Prowadząca zajęcia była zawsze przygotowana do zajęć i pozytywnie nastawiona do studentów. Przekazane treści były jasne i klarowne. Inicjowała pracę w grupie, co bardzo mi się podobało; Pani Prowadząca za każdym razem była bardzo dobrze przygotowana do zajęć, przy czym stawiała na samodzielną i zespołową pracę studentów. Formy zajęć były ciekawe i przemienne, dzięki czemu zajęcia stawały się atrakcyjne. Wiedzę była przekazywana w klarowny sposób; prowadzi zajęcia w ciekawy sposób, inspiruje do samodzielnego myślenia*

Badani odnosili się do zajęć prowadzonych zdalnie: Bardzo młoda wykładowczyni, jednak prowadzi zajęcia w sposób klarowny i interesujący, poza tym przesyła bardzo dużo pomocnych materiałów naukowych. Tylko na przedmiotach prowadzonych tego wykładowcy, miałam takie problemy z zalogowaniem się na zajęcia.

Ważnym elementem procesu dydaktycznego jest jasność kryteriów zaliczenia:

Ustalenie punktacji na początku było bez sensu, skoro została ona zmieniona potem przy zaliczeniu samodzielnie przez Panią Doktor. Trzeba było po prostu powiedzieć, że pani Doktor sama ustali punktację, a nie pytanie na początku studentów czy pasuje im to. Niby właśnie to ustalenie było wiążące, wiadomo jednak że zdanie studentów nie było brane tutaj pod uwagę, bo raczej nikt nie wybrałby punktacji przez którą wypada gorzej i dostaje gorszą ocenę. Problemy przy zaliczeniu, potem przedłużenie czasu, tylko o ile skoro w mailu nie było w ogóle o tym informacji

Studenci cenią sobie dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji: *Pomoc w każdej sytuacji oraz bardzo dobry kontakt mailowy szybkie odpowiedzi i obecność na konsultacjach;*

Badani wyrażali również krytyczne oceny, zarówno co do postaw prowadzących, jak i jakości zajęć dydaktycznych. *Format pytań na kolokwium podawany dwa razy- za każdym inna opcja, a ostatecznie było jeszcze inaczej. W zagadnieniach do kolokwium podane tematy, których nie mieliśmy, co stresowało studentów, a ostatecznie pytań tych jednak nie było. Samo kolokwium- link nie działał, student napisał maila, iż test się nie otwiera, co Pani Doktor zlekceważyła pisząc, iż wszystkim działa, bo nikt więcej nie pisał skarg (mail studenta był w imieniu całej grupy). Konieczne było pisanie drugiej wiadomości. Wyniki kolokwium- najpierw miały być w dzień A, po tygodniu mail, że jednak będą w dzień B, ostatecznie poznaliśmy je w dzień C. Wieczne zmiany i brak wiarygodności; kontakt mailowy z prowadzącą był okropny, nie odpowiadała na wiele wiadomości; na ocenę końcową miał składać się projekt i prezentacja, po czym na ostatnich zajęciach prowadząca powiedziała, że liczyć się będzie też aktywność; zapewniła studentów, że doceni aktywność nawet mniejszą, jednak tego nie zrobiła; Bardzo słaba komunikacja ze studentami, jak na przedmiot z "komunikacją" w nazwie; Masakra. Chaos i totalne nieogarnięcie. Pełno niepotrzebnych prac, zmuszanie do wyjść do różnych galerii i muzeum podczas covid. Mieszanie punktacji między poszczególnymi studentami. Gubienie prac (np. prace były wysyłane w jednym pliku, a później, któraś z tych prac była niezaliczona z komentarzem, że ta praca nie została wysłana). Brak konkretnego kryterium oceny. Dopiero pod koniec semestru dowiedzieliśmy się z czego mamy wyliczoną ocenę. Mimo, iż niektóre prace były dodatkowe i dla chętnych to w ogólnym rozrachunku i tak było trzeba je zrobić; W mojej opinii dopuszczenie tego Pana do edukacji osób młodych jest zupełnym nieporozumieniem. W powyższych kryteriach zaznaczyłam to co uważam zgodnie z sumieniem, jednak jeśli kiedykolwiek jeszcze miałabym ujrzeć to nazwisko w swoim planie nauczania zrezygnowałabym ze studiów. Nie wyobrażam sobie dalszej nauki z taką osobą. Tematy zajęć zupełnie nieadekwatnie nie tyle co do przedmiotu, co do samego nauczania kogokolwiek w jakimkolwiek miejscu. Seksistowskie żarty, obrażanie kobiet... nawet nie mam ochoty dalej pisać czegokolwiek na temat tego Pana.*

Zgodnie z § 6 ust. 3 Uchwały nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. informacje dotyczące poszczególnych nauczycieli pochodzące z ankiet i hospitacji są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników. Każdy z nauczycieli ma dostęp do wyników ankiet w swoim profilu USOS.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Analiza protokołów hospitacji oraz wyników przeprowadzonych badań ankietowych dotyczących oceny studentów w zakresie wypełniania przez prowadzących zajęcia obowiązków związanych z kształceniem wskazują na to, że zarówno studenci jak i przełożeni wysoko oceniają hospitowanych pracowników jakość zajęć prowadzonych na Wydziale Nauk o Edukacji UwB. W przypadku osób o powtarzających się negatywnych ocenach należy poinformować o tym fakcie przełożonych.

Należy utrzymywać wysoki standard prowadzenia wykładów i ćwiczeń

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

W przypadku osób o negatywnych ocenach, informowano przełożonych o tym fakcie. W czasie kształcenia zdalnego na stronie pracownika podawane były godziny konsultacji i link do spotkania (pracownicy otrzymali pisemną instrukcję, w jaki sposób tworzyć link do konsultacji. Pracownicy informowani byli o znaczeniu konsultacji w okresie zdalnego nauczania.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów na Wydziale Nauk o Edukacji UwB odbywa się według kryteriów zawartych w § 9 Uchwały 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku. W ankiecie wzięło udział 93 studentów, co stanowi 6,5 % uprawnionych. Przedmiotem oceny są następujące obszary:

- 1) ocena zasobów bibliotecznych, dostępu do komputerowych baz danych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych,*

Biblioteka Wydziału Nauk o Edukacji, obecnie **Biblioteka Pedagogiczna Biblioteki Uniwersyteckiej** jest specjalistyczną biblioteką naukową wchodzącą w skład systemu informacyjno-bibliotecznego Uniwersytetu w Białymstoku. Od 1 października 2019 weszła w skład struktury organizacyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia w Białymstoku. Biblioteka w swoich zbiorach posiada 120881 woluminów w tym książki (102723 woluminów), czasopisma (17243 woluminów), zbiory specjalne (915 sztuk). Biblioteka udostępnia 44 bazy ogólnouczelniane osiągalne z komputerów UwB oraz prywatnych, które uzyskały specjalny dostęp oraz 2 bazy własne Uniwersytetu w Białymstoku dostępne w formie

Open Access (Podlaska Biblioteka Cyfrowa i Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku). Przez system biblioteczny *ALEPH* udostępniane są również inne bazy (8 baz) ogólnodostępne (np. baza publikacji pracowników UwB, prac doktorskich itp.).

Czytelnia (ogólna i naukowa) posiada 83 miejsca dla czytelników, 10 stanowisk komputerowych - 9 z dostępem tylko do katalogów systemu bibliotecznego-informacyjnego UwB, w tym 1 dostosowany do użytkowników niepełnosprawnych wyposażone w specjalistyczne programowanie oraz 1 z dostępem do systemu USOSWeb. Jednakże w związku z obostrzeniami związanymi z trwaniem epidemii COVID-19 w roku akademickim 2020/2021 dostępnych było 6 miejsc w czytelni oraz 1 stanowisko komputerowe z dostępem do katalogów Biblioteki Uniwersyteckiej.

Osoby z niepełnosprawnością kończyn górnych mają możliwość korzystania z klawiatury z powiększonymi klawiszami oraz nakładki zapobiegającej omyłkowemu wciśnięciu klawiszy, w razie potrzeby także z urządzenia umożliwiającego obsługiwanie komputera bez użycia rąk (mysz sterowana głową). W bibliotece znajduje się także kserokopiarka, z której korzystają potrzebujący studenci z niepełnosprawnością. W razie konieczności, istnieje możliwość wypożyczenia na potrzeby studenta urządzeń przenośnych, w tym laptopy i maszynę do pisania brajlem z Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych.

W roku akademickim 2020/2021 na stan biblioteki wpłynęło 921 woluminów, w tym 712 książek i 209 czasopism oraz numery czasopism z bieżącej prenumeraty. Z zakupów pochodzi 570 vol., zaś 351 od darczyńców. Częstotliwość dokonywania zakupów książek odbywa się dwa razy w tygodniu lub częściej w zależności od potrzeb zgłaszanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych bądź studentów po akceptacji przedstawionych tytułów przez Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej.

W celu analizy nowości wydawniczych codziennie przeglądane są strony internetowe wydawnictw naukowych, księgarń i innych dystrybutorów z dziedziny pedagogiki i psychologii oraz nauk pokrewnych (np. GWP, PWN, naukowa.pl, itp.), oraz nowości wydawniczych w hurtowniach książek. Systematycznie odwiedzane są lokalne księgarnie i antykwariaty (raz na 2 tygodnie).

Zarówno w czytelni, jak i wypożyczalni zamówienia realizowane są na bieżąco. W przypadku dużej ilości złożonych zamówień czas ich realizacji może wydłużyć się do 15 minut. Na bieżąco opracowywane są również nowe wydawnictwa. W wyjątkowych przypadkach (w sytuacji potrzeby konsultacji z fachowcami dziedzinowymi, w sytuacji braku

opisu w NUKAT) czas opracowania może wydłużyć się do tygodnia (wówczas opis bibliograficzny wymaga tylko uzupełnienia w późniejszym czasie o hasła przedmiotowe).

Księgozbiór Biblioteki Pedagogicznej jest bardzo bogaty, systematycznie wzbogacany. Studenci mają dostęp do elektronicznych baz danych (m.in. EBSCO) natomiast w czytelni studenci mają dostęp do wielu czasopism naukowych polskich i zagranicznych.

Tabela 7. Częstotliwość korzystania z poszczególnych bibliotek i czytelni przez studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

CZĘSTOTLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z POSZCZEGÓLNYCH BIBLIOTEK I CZYTELNI	Przynajmniej kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w roku	Rzadziej	Brak odpowiedzi
Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia	1,1	5,4	10,8	81,7	1,1
Biblioteka jednostki uniwersyteckiej, w której Pan/Pani studiuje.	7,5	22,6	26,9	40,9	2,2
Inna, niewymieniona wyżej biblioteka	4,3	21,5	23,7	48,4	2,2

Ankietowani studenci korzystają głównie z Biblioteki Wydziałowej, która jest w ich ocenie dobrze wyposażona w niezbędną literaturę naukową. Ponadto w świetle otrzymanych danych 7,5% studentów korzysta z czytelni i/lub biblioteki Wydziału Nauk o Edukacji UwB przynajmniej kilka razy w tygodniu, natomiast 22,6 kilka razy w miesiącu. Ponownie należy zwrócić uwagę na szczególną sytuację w roku akademickim 2020/2021 – studenci z powodu zajęć odbywających się w formie zdalnej mieli ograniczone możliwości korzystania z uczelnianych bibliotek. Potwierdza się to w odniesieniu do Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia. Ta biblioteka odwiedzana była przez badanych z częstotliwością *kilka razy w roku* (10,8%) lub *rzadziej* (81,7%). Badani w czasie pandemii częściej korzystają z bibliotek specjalistycznych np. CEN w Białymstoku lub w miejscu zamieszkania. Korzystają również z publikacji dostępnych formie elektronicznej.

Tabela 8. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Wydziałowej przez studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB

OCENA WYBRANYCH ASPEKTÓW KORZYSTANIA Z GŁÓWNEJ BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ ORAZ	1-ocena	2	3	4	5-ocena	Brak odpowiedzi
	najniższa				najwyższa	

BIBLIOTEKI WYDZIAŁU NAUK O EDUKACJI						
Dostępność literatury podstawowej	2,2	4,3	26,9	28	30,1	8,6
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	2,2	6,5	24,7	28	30,1	8,6
Aktualność księgozbioru	2,2	8,6	30,1	24,7	25,8	8,6
Sprawność obsługi	4,3	1,1	19,4	20,4	45,2	9,7
Przyjazność obsługi	4,3	1,1	19,4	21,5	44,1	9,7
Godziny otwarcia	5,4	12,9	19,4	28	25,8	8,6
Warunki pracy	4,3	4,3	16,1	32,3	32,3	10,8
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	3,2	9,7	24,7	24,7	28	9,7

Wybrane aspekty korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Wydziału Nauk o Edukacji studenci oceniają bardzo dobrze (najwięcej jest najwyższych ocen). Podobnie jak w latach ubiegłych studenci podkreślali głównie takie walory jak sprawność obsługi, przyjazność obsługi oraz warunki pracy (zwłaszcza w czytelni). Badani studenci jako docenili możliwość korzystania z elektronicznych baz danych, dostępność literatury podstawowej oraz ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów w Bibliotece Wydziału Nauk o Edukacji. Zasoby księgozbioru Biblioteki Uniwersyteckiej uzyskały 58,1% ocen bardzo dobrych i dobrych(4). Najmniejsze zadowolenie studenci wyrażali odnośnie godzin otwarcia bibliotek. Parametry najniżej ocenione stanowią kierunek poprawy warunków kształcenia i organizacji studiów.

1) *ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych,*

Liczba i wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych oraz ich wyposażenie w pełni dostosowana jest do liczby studentów Wydziału NoE. Sale wykładowe wyposażone są w nagłośnienie, wideoprojektory i ekrany zdalnie sterowane. Wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w krzesła z odkładanymi stolikami, w krzesła z pulpitemi lub tradycyjne ławki z krzesłami, a także w tablice standardowe, suchościeralne lub flipchart. Wszystkie Katedry i Zakłady wyposażone są w komputery i drukarki. Pracownicy tych jednostek mogą korzystać z sieci Internet, oprogramowania służącego do edycji dokumentów, wykonywania obliczeń w badaniach.

Z uwagi na konieczność prowadzenia zajęć zdalnie i/lub hybrydowo sale wykładowe zostały dodatkowo wyposażone. Stworzono 20 stanowisk do zdalnego nauczania – komputery wyposażone w kamery, mikrofony, głośniki. W omawianym okresie zakupiono sprzęt komputerowy na sumę 65 445,51, w tym 51 479,19 zł na modernizację bazy dydaktycznej.

Pieczę nad bezkolizyjnym wykorzystywaniem pomieszczeń sprawuje wydziałowy Administrator, natomiast za właściwe zarządzanie salami dydaktycznymi odpowiadają osoby układające rozkład zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W całym budynku Wydziału dostępna jest bezprzewodowa sieć Internetu Wi-Fi. W nowej części wydziału w salach specjalnie do tego wyposażonych odbywają się zajęcia warsztatowe z zakresu malarstwa, rzeźby, tańca, śpiewu czy teatru. Aula wyposażona jest w system nagłośnienia konferencyjnego, system prezentacji obrazu dlatego też w Auli dydaktyczno-widowiskowej oprócz wykładów odbywają się również przedstawienia, koncerty, konferencje, sympozja naukowe. Sala jest klimatyzowana, ze sterowanymi roletami okiennymi i sterowanym oświetleniem. Aula zapewnia znakomite warunki do realizacji zajęć studentom Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Zagospodarowany jest również teren wokół auli - parkingi oraz usytuowane wśród zieleni elementy małej architektury na świeżym powietrzu. Wyremontowano hol przy czytelnicy oraz hol przy auli (A326) oraz zagospodarowano teren amfiteatru (naprawa murków, wymiana siedzisk z desek (deska jesionowa), naprawa pokrycia dachu altany).

Wszystkie pomieszczenia dziekanatów są wyposażone w kserokopiarki i niszczarki. Na parterze budynku znajdują się ogólnodostępne samoobsługowe kserokopiarki.

Na parterze oraz półpiętrach budynku znajdują się tablice, na których studenci mogą zamieszczać informacje o organizowanych imprezach. Koła naukowe i organizacje studenckie mają do dyspozycji gabloty umieszczone na korytarzach. W holach Wydziału znajdują się przestrzenie wykorzystywane do ekspozycji wystawienniczej. Przy Katedrach i Zakładach zawieszono są gabloty przeznaczone do umieszczania informacji dotyczących rozwoju naukowego pracowników tych jednostek oraz informacji dla studentów (godziny konsultacji

oraz realizacji zajęć dydaktycznych). Poza tym gabloty znajdują się przy dziekanatach wszystkich kierunków i są wykorzystywane do przekazywania informacji niezbędnym studentom.

Budynki Wydziału są w większości dostosowane pod względem architektonicznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Znajdują się w nich podjazdy dla wózków, dwie windy, sześć toalet. Studenci z dysfunkcją narządu ruchu mają organizowane zajęcia w części dostępnej. W jednej z sal wykładowych zainstalowana jest tzw. pętla induktofoniczna umożliwiająca osobom słabosłyszącym lepszą jakość słyszenia podczas prowadzonych w niej zajęć. Na potrzeby przeprowadzenia egzaminu istnieje możliwość zainstalowania małej, przenośnej pętli induktofonicznej. Drzwi katedr, zakładów, dziekanatów i sekretariatów opatrzone zostały informacjami w piśmie punktowym (tzw. alfabet Braille'a).

Studenci Wydziału Nauk o Edukacji mogą korzystać z nowoczesnej hali sportowej mieszczącej się w pobliżu budynku dydaktycznego wydziału, tj. przy ul. Świerkowej 20A. Na bazę rekreacyjną hali sportowej składa się pełno-wymiarowe boisko do piłki ręcznej, siłownia, mała sala służąca do zajęć aerobiku, gimnastyki oraz tańca.

W budynku znajdują się dwa bufety oraz kilka automatów z napojami zimnymi, gorącymi i słodczymi. Na każdej kondygnacji budynku znajdują się sanitariaty. Wydział posiada własny parking, z którego korzystają pracownicy (parking wewnętrzny) i studenci.

Tabela 9. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OCENA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY DYDAKTYCZNEJ WYKORZYSTYWANEJ W PROCESIE NAUCZANIA	Bardzo	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak
sale wykładowe	44,1	29,0	11,8	1,1	0,0	14,0	
sale ćwiczeniowe	20,4	32,3	28	1,1	1,1	15,4	2,2
środki audiowizualne i multimedialne	25,8	38,7	17,2	4,3	0	12,9	1,1
wyposażenie laboratorium	9,7	18,3	8,6	1,1	0	62,4	
dostęp do internetu	12,9	24,7	22,6	7,5	6,5	24,7	1,1

Jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania oceniona została przez badanych wysoko. Dotyczy to zarówno stanu sal wykładowych (79,9%), środków audiowizualnych i multimedialnych (63,4%), sal ćwiczeniowych (61,9%), oraz możliwości dostępu do Internetu (46,9%). Najniższy wynik (35,1%) nadal dotyczy oceny wyposażenia laboratorium. Zaznaczyć przy tym należy, że prawie połowa badanych (46,9%) zaznaczyła w tym przypadku odpowiedź „nie dotyczy”.

Tabela 10. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OCENA FUNKCJONOWANIA PRACOWNI KOMPUSEROWEJ	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Czy godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni?	11,9	47,9	31,4	5,7	3,1
Czy liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca?	12,4	51,5	17,0	13,4	5,7
Czy stanowisko komputerowe spełnia Pana/Pani oczekiwania efektywnego korzystania z pracowni?	14,9	49,5	22,2	9,7	4,3
Czy w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy?	22,2	54,6	19,6	3,6	0,0

Jak wynika z danych zaprezentowanych w Tabeli 10, funkcjonowanie pracowni komputerowej studenci oceniają wysoko. Dotyczy to przede wszystkim fachowej pomocy udzielanej przez pracowników (76,8%), liczby stanowisk komputerowych (63,9%), efektywnego korzystania z pracowni (59,8%) ale również oraz godzin otwarcia (59,8%).

Tabela 11. Częstotliwość korzystania z pracowni komputerowej przez studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

CZĘSTOTLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z PRACOWNI KOMPUTEROWEJ	Przynajmniej kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej	W ogóle nie korzystam
	1,1	0,0	7,5	30,1	59,1

Wskaźniki określające częstotliwość korzystania z pracowni komputerowej są diametralnie inne niż w poprzednim roku – zmniejszyła się liczba osób korzystających z pracowni komputerowej a zwiększył się odsetek osób deklarujących rzadkie z niej korzystanie lub niekorzystanie. Sytuacja ta związana jest z faktem, że nie odbywały się zajęcia na uczelni, więc studenci mieli ograniczone możliwości wykorzystywania sprzętu w pracowniach komputerowych.

Tabela 12. Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej
w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OGÓLNA OCENA FUNKCJONOWANIA PRACOWNI KOMPUTEROWEJ	Bardzo dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania
	12,9	23,7	16,1	1,1	0,0	41,1

Funkcjonowanie pracowni komputerowej ocenia pozytywnie (*bardzo dobrze i dobrze* – 36,6%). Złe oceny stanowią wyjątki, brak jest wskazań: *bardzo źle*, ale za to aż 41,1% studentów deklaruje, że nie ma w tej kwestii zdania. Takie oceny wynikają z tego, że studenci nie korzystali z pracowni komputerowych. Pojedyncze osoby odpowiedzieli na pytanie dotyczące propozycji dotyczących usprawnienia funkcjonowania pracowni. Oto przykładowe wypowiedzi: *Jedyna uwaga jaką mogę mieć to komputery, które bardzo słabo chodzą. Zawsze wolalam przyjechać ze swoim laptopem żeby sprawniej i szybciej załatwić potrzebne sprawy; Zwiększyć ilość stanowisk komputerowych, bo jest ich zdecydowanie za mało; Może niżej ustawić kilka komputerów, skoro część studentów może być na wózkach, i dostosowania w myśl projektowania uniwersalnego i racjonalnych usprawnień.*

2) ocena dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia tj. kierunków studiów, programów studiów, sylabusów przedmiotów, rozkładu zajęć dydaktycznych oraz wymiany studenckiej i doktoranckiej itp.,

Na stronie Internetowej Wydziału NoE <http://pedagogika.uwb.edu.pl/> zamieszczone są informacje o poziomach, formach i kierunkach kształcenia, działalności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych oraz wymianie studenckiej. Na stronie zamieszczone są także plany i programy kształcenia. Sylabusy przedmiotów (w których zawarte są efekty uczenia się, treści przedmiotowe oraz literatura przedmiotu) zamieszczone są w USOSweb. Na stronie Internetowej zamieszczona jest także problematyka seminariów dyplomowych, aby ułatwić studentom dokonanie wyboru interesującego tematu pracy. W celu zapewnienia studentom możliwości e-mailowego kontaktowania się z nauczycielami akademickimi Dziekan zobowiązał wszystkich pracowników Wydziału Nauk o Edukacji do udostępnienia adresu e-mailowego w systemie USOSweb. Tam też zamieszczane są informacje o terminach konsultacji. Posiadamy wydziałowy profil na kanale YouTube, fanpage na Facebooku - w celach promocyjnych oraz pełniejszego wykorzystania możliwości Internetu do komunikowania się z kandydatami i studentami.

Aktualny harmonogram zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach dostępny jest zarówno w systemie USOS oraz na stronie internetowej Wydziału. Jest to możliwe dzięki praktycznej aplikacji programu „Planista”. Informacje dotyczące odwołanych zajęć, terminu ich odpracowania zamieszczane są systematycznie na stronie Internetowej i USOSweb.

Tabela 13. Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału Nauk o Edukacji UwB przez badanych studentów (w%)

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODWIEDZANIA STRONY INTERNETOWEJ WYDZIAŁU NAUK O EDUKACJI	Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej	Jeszcze nie widziałem
		24,7	36,6	34,4	4,3

Stronę internetową Wydziału odwiedzają wszyscy studenci. Regularna aktualizacja informacji ważnych dla studentów, wpisuje się w realizację oczekiwań osób studiujących.

Należy zatem kontynuować zadanie polegające na systematycznej aktualizacji danych w zakresie osiągnięć kadry naukowo-dydaktycznej, wydarzeń naukowych, studenckich, społecznych, artystycznych.

Tabela 14. Dostęp i przejrzystość informacji na temat kształcenia w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OCENA INFORMACJI ZAWARTYCH NA STRONIE INTERNETOWEJ WYDZIAŁU ZAPEWNIĄCYCH UZYSKANIE WIEDZY DOTYCZĄCEJ	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Brak odpowiedzi
kierunku studiów	40,9	48,4	6,5	3,2	1,1	
programu studiów	38,7	48,4	8,6	4,3	0,0	
rozkładu zajęć dydaktycznych	44,1	38,7	1,8	4,3	2,2	
możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej/doktorskiej	25,8	47,3	19,4	5,4	1,1	1,1

Zdaniem studentów przejrzysty układ treści zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału dotyczy głównie kierunku studiów i rozkładu zajęć. Wysoko ocenione zostały informacje dotyczące rozkładu programu studiów oraz możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej. Wyniki przedstawione w tabeli 14 wskazują na wysoką jakość prezentowanych treści (zgodnie z podanymi kryteriami) na stronie Wydziału.

Tabela 15. Zawartość sylabusów przedmiotów w systemie USOS w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OCENA ZAWARTOŚCI SYLABUSÓW PRZEDMIOTU W SYSTEMIE USOS ZAPEWNIĄCYCH UZYSKANIE WIEDZY DOTYCZĄCEJ:	Zdecydowanie	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie	Brak odpowiedzi
treści programowych przedmiotów	34,4	50,5	10,8	3,2	1,1	
lektur przedmiotowych	40,3	46,2	8,6	0,0	1,1	1,1
kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów	29,0	35,5	17,2	10,8	5,4	2,2

Również wysoko ocenione zostały informacje zawarte w sylabusach przedmiotów zamieszczonych w systemie USOSweb: dotyczące lektur przedmiotowych (86,5%), treści programowych przedmiotów (84,9%). Najniżej ocenione zostały kryteria oceny zaliczanych przedmiotów.

3) ocena organizacji zajęć

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB organizowane są zajęcia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym oraz zdalnym. W roku akademickim 2020/2021 rozkłady zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych były przygotowywane w module „Planista” systemu USOS. Każdy student i pracownik miał dostęp do rozkładu zajęć poprzez swoje konto indywidualne w USOS Web. Rozkład zajęć dostępny jest także na stronie internetowej Wydziału. Tam też zamieszczane są informacje o zmianach w rozkładzie (np. odwołanie zajęć, terminy ich odpracowywania itp.). Opracowywaniem rozkładów zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zajmują się 2 współpracujące ze sobą osoby. Rozkład zajęć na studiach podyplomowych opracowywany jest przez pracowników administracji zajmujących się danymi studiami, a następnie prezentowane na stronie internetowej. Rezerwacja sal na potrzeby przeprowadzenia konferencji, spotkań, a także zajęć studentów z innych Wydziałów UwB odbywa się w porozumieniu z Dziekanem.

Pracownicy dziekanatu „przypisani” są do obsługi studentów z poszczególnych kierunków i stopni. Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach. Jeden dzień (środa) jest wyłączony z obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych obsługiwani są w weekendy (dyżury pracowników administracji w soboty i w niedziele) w określonych godzinach.

Tabela 16. Częstotliwość odwiedzania dziekanatu
w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODWIEDZANIA DZIEKANATU W CELU ZAŁATWIENIA SPRAWY	Przynajmniej kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej
		2,2	3,2	57,0

W ubiegłym roku akademickim studenci odwiedzali dziekanat bardzo rzadko, ponieważ poza początkiem roku akademickiego zajęcia odbywały się zdalnie i nie było studentów na Wydziale, stąd największą liczbę wskazań uzyskała odpowiedź: kilka razy w semestrze (57%) i rzadziej (37,6%). Był to szczególny rok pod tym względem – dziekanaty uruchomiły procedury umożliwiające załatwienie wielu spraw w trybie online.

Tabela 17. Godziny otwarcia dziekanatu
w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

GODZINY OTWARCIA DZIEKANATU UMOŻLIWIAJĄCE SPRAWNE ZAŁATWIANIE SPRAW	Zdecydowanie	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie	Brak odpowiedzi
Czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają załatwianie spraw?	14,0	48,4	16,1	10,8	9,7	1,1
Czy informacje dotyczące toku studiów przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący?	25,8	39,8	21,5	8,6	3,2	1,1
Czy informacje dotyczące spraw stypendialnych przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący?	19,4	30,1	30,1	9,7	8,6	2,2

Jak wynika z danych przedstawionych w Tabeli 17 godziny otwarcia dziekanatu w opinii badanych studentów pozwalają na sprawne załatwienie ich spraw. Uznała tak ponad połowa badanych studentów (62,4%). Pozytywnie oceniono również sposób przekazywania informacji dotyczących toku studiów przez pracowników dziekanatu. Najniżej oceniono przekazywanie informacji dotyczących spraw stypendialnych.

Tabela 18. Ogólna ocena pracy dziekanatu
w opinii studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

OGÓLNA OCENA PRACY DZIEKANATU	Bardzo dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania
	20,4	39,8	25,8	5,4	3,2	5,4

O tym, że dziekanaty w czasie pandemii działały skutecznie świadczą wyniki ankiet dotyczące ogólnej oceny pracy dziekanatu. Ponad połowa studentów (60,2%) dobrze i bardzo dobrze ocenia wykonywanie zadań przez pracowników administracyjnych Wydziału Nauk o Edukacji. Niewielki odsetek badanych (8,6%) uważa, że są one wykonywane na poziomie niezadowolającym. Oceny potwierdzone są komentarzami: *Nie mam żadnych zastrzeżeń;*

Wszystko jest w porządku, miłe panie; Miałam kontakt z Panią Izą i jest to kobieta Anioł. Bardzo pomocna.

Pojawiają się również zastrzeżenia studentów, które dotyczą głównie jakości obsługi studenta przez pracowników dziekanatu. Usprawnianie pracy dziekanatów, zdaniem badanych, dotyczyć powinno głównie zmian organizacyjnych i wzajemnych relacji pomiędzy pracownikami oraz studentami. Świadczą o tym wybrane uwagi ankietowanych: *Nastawienie osób tam pracujących do studentów powinno być przyjaźniejsze. Cały Uniwersytet jest jak jeden system. Studenci, pracownicy - jesteśmy dla siebie nawzajem. Tak powinno być, ale na wydziale tego nie uświadczymy. Proszę o komentarze; Przede wszystkim miłsze podejście do studenta. Często omija się dziekanat, gdyż zawsze jest problem z uzyskaniem odpowiedzi, czy załatwienia spraw. Znalazły się również krytyczne opinie dotyczące funkcjonowania dziekanatów w czasie pandemii. Oto kilka z nich: Przy nauczaniu zdalnym praca dziekanatu powinna odbywać się w innych godzinach, bardziej popołudniowych. Będąc na zajęciach online w domu ciężko jest w przerwie pomiędzy iść do dziekanatu tak jak w przypadku normalnego trybu na uczelni. Zdarzyło mi się, że po zajęciach szybko pobiegłam do dziekanatu i był już zamknięty; Część zadań w dziekanacie powinna być wykonywana poprzez wideorozmowy czy też przez internet.*

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Modernizacja i usprawnianie infrastruktury Wydziału odbywają się adekwatnie do potrzeb oraz możliwości finansowych i organizacyjnych Wydziału. Należy kontynuować zadanie (znakomicie realizowane) polegające na systematycznej aktualizacji danych zamieszczanych na stronie WWW Wydziału. Krytyczne opinie pod adresem dziekanatu powinny być podane analizie, zwłaszcza te, które zawierają uwagi usprawniające pracę.

- podobnie, jak w latach poprzednich należy zorganizować spotkanie z pracownikami administracji, aby przedstawić im wyniki analizy ankiety i wypracować strategię naprawy słabych punktów. Usprawnianie pracy dziekanatów, zdaniem badanych, dotyczyć powinno głównie zmian organizacyjnych i wzajemnych relacji pomiędzy pracownikami oraz studentami
- pojawiające się personalne opinie i oceny należy wziąć pod uwagę w rozmowach indywidualnych z pracownikami oraz podczas okresowej oceny ich pracy
- należy uwzględnić opinie Studentów dotyczące aktualności księgozbioru (dostępności nowych pozycji, również w języku angielskim) oraz godzin otwarcia biblioteki i czytelni

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Nastąpiła poprawa przejrzystości i klarowności informacji na WWW Wydziału. Zorganizowano spotkania z pracownikami administracji w celu wypracowania strategii naprawy słabych punktów w ich pracy. W miarę możliwości finansowych dokonano modernizacji pracowni komputerowej i przystosowano sale wykładowe i ćwiczeniowe do pracy zdalnej (montaż kamer i odpowiedniego sprzętu komputerowego. Na czas kształcenia zdalnego przygotowano stanowiska komputerowa dostępne i potrzebne studentom do realizacji zajęć, konsultacji oraz obron prac dyplomowych.

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów w procesie uczenia się realizowane jest zgodnie z zapisami § 11 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.

System opieki i wspierania studentów w procesie uczenia się tworzą działania wielu podmiotów: władz Wydziału, nauczycieli akademickich, wydziałowych koordynatorów ds. wymiany studenckiej (krajowej – MOST i międzynarodowej – Erasmus+), Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, opiekunów kół naukowych, opiekunów praktyk, pracowników biblioteki i administracji.

Na Wydziale realizowane są formy monitorowania bieżących potrzeb i problemów studenckich, które umożliwiają podjęcie właściwych i koniecznych działań podnoszących jakość funkcjonowania studentów. Wsparcie studentów Wydziału można ocenić jako bardzo wysokie. Świadczą o tym różnorodne formy i wymiary wsparcia.

1) wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku i opiekuna praktyk, konsultacje nauczycieli akademickich),

Formą organizacyjno-dydaktycznego wsparcia studentów jest możliwość **elastycznego kształtowania przebiegu studiów** poprzez skorzystanie z Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia (IPS) oraz Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Przyznawanie IPS i IOS regulowane jest właściwymi procedurami, ustalane indywidualnie i ma na celu podnoszenie jakości kształcenia. Wspominane formy indywidualizacji przeznaczone są dla

osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bądź posiadających określone zainteresowania naukowe.

Studenci mogą pracować z wykładowcami zarówno podczas zajęć, jak i podczas ich **indywidualnych dyżurów**. Każdy z pracowników co tydzień realizuje konsultacje (również w formie zdalnej). Dziekan i prodziekani także pełnią dyżury w każdym tygodniu, służąc radą i pomocą w kształtowaniu indywidualnych ścieżek kształcenia i wszelkich spraw dotyczących organizacji i przebiegu toku studiów. Dyżury organizowane są w dogodnych dla studentów godzinach (również dla studentów niestacjonarnych). Do potrzeb studentów stacjonarnych i pracujących studentów studiów niestacjonarnych dostosowywane są również godzin pracy dziekanatów.

Istotną rolę w systemie opieki naukowo-dydaktycznej pełnią **pracownicy Biblioteki** Wydziału. Dzięki pełnionym dyżurom każdy student może uzyskać informację naukową, pomocną w realizacji zadań naukowych lub dydaktycznych.

Istotnym obszarem wsparcia studentów jest również pomoc w kształtowaniu ich **ścieżki zawodowej**. Pierwszą i zasadniczą formą takiego wsparcia jest przygotowanie i pomoc w realizacji praktyk zawodowych. Dużą rolę odgrywają tu opiekunowie praktyk, których powinności wobec studenta określone są w Regulaminie Praktyk. Studenci odbywają praktyki zawodowe, w trakcie których zapoznają się z funkcjonowaniem instytucji, które mogą być ich potencjalnymi miejscami pracy. Wsparciem rozwoju zawodowego studentów zajmuje się również Biuro Karier UwB. W swojej ofercie Biuro Karier świadczy studentom takie usługi jak pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne (w tym dla osób z niepełnosprawnościami), działania informacyjne, prezentacje firm na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwenckich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych. Formą wsparcia zawodowego studentów jest również proponowana przez Wydział oferta dalszego kształcenia na studiach podyplomowych oraz w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku.

2) wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich i doktoranckich, udział w konferencjach),

Pogłębianie wiedzy, nawiązywanie współpracy z organizacjami społecznymi, organizowanie konferencji i sympozjów, prowadzenie badań i realizacja projektów naukowych to zadania realizowane w ramach aktywności studentów w **kołach naukowych**. Opiekę

organizacyjną i materialną nad kołami sprawuje Prodziekan ds. Nauki, a opiekę naukową i dydaktyczną sprawują nauczyciele akademicy.

Wydział wspiera i zachęca studentów (niezależnie od stopnia studiów) do aktywnego uczestnictwa w działalności naukowej prowadzonej przez pracowników Wydziału lub pod ich opieką, w szczególności do publikowania wyników badań, udziału w konferencjach naukowych oraz studenckich kołach naukowych. Inicjatywy studenckie (w tym funkcjonowanie studenckich kół naukowych) są finansowane ze środków Wydziału. Pozwala to na organizację studenckich konferencji, sympozjów naukowo-dydaktycznych, dofinansowywanie **udziału studentów w konferencjach naukowych** webinarium warsztatach, wystawach, konkursach, projektach.

Bardzo ważną rolę w systemie opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami pedagogiki pełni **Program Mobilności Studentów (MOST)** i **Program Erasmus+**. Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów zapewniają kierunkowi koordynatorzy ds. wymiany studenckiej. Zajmują się oni obsługą studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programów wymiany studenckiej.

W roku akademickim 2020/2021 studenci i studentki Wydziału Nauk o Edukacji wzięli udział w bezpłatnym kursie języka angielskiego on-line, zorganizowanym w ramach Student Tutorial Project przez Prof. Lisę Renee Pierce z University of Illinois Urbana-Champaign. Kurs trwał osiem tygodni a jego celem było rozwijanie słownictwa specjalistycznego z zakresu pedagogiki. Inicjatorką i koordynatorką tej inicjatywy z ramienia Wydziału Nauk o Edukacji była dr hab. Dorota Misiejuk, prof. UwB.

3) wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),

Istotnym elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej jest **system stypendiów**. Studentom, którzy mają udokumentowane osiągnięcia sportowe, artystyczne oraz naukowe wypłaca się stypendia Rektora. Studenci, którzy uzyskali wysoką średnią ocen otrzymują stypendia Rektora dla najlepszych studentów za wysoką średnią ocen. **Pomoc materialna** studentom Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku przyznawana była na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 3012 r., poz. 572 z późn. zm.) oraz Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Uniwersytetu w Białymstoku. Wszystkie formy pomocy materialnej (z wyjątkiem stypendium ministra za wybitne osiągnięcia) przyznawano przez Wydziałową Komisję Stypendialną ds. Studentów.

Formami wsparcia materialnego są stypendia socjalne, stypendia socjalne zwiększone, stypendia socjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi.

Wszyscy studenci Wydziału Nauk o Edukacji ubiegający się o przydział miejsca w domu studenckim są kwaterowani w **Domu Studenta** nr 1 przy ul. Żeromskiego 1. Usytuowanie akademika pozwala na szybki dojazd do Kampusu Uniwersyteckiego oraz innych Wydziałów.

4) inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów niepełnosprawnych),

Wśród studentów są osoby zajmujące się **twórczością artystyczną** w dziedzinie muzyki, teatru, animacji kultury, plastyki. Na wniosek studentów bezpłatnie udostępniane są im przestrzenie ekspozycyjne, dydaktyczne służące realizacji ich pasji, zajęć poza planem studiów. Istotnym wymiarem działalności studentów jest ich **aktywność społeczna**, przejawiająca się w uczestnictwie w licznych inicjatywach prospołecznych i wolontaryjnych. Wszystkie przestrzenie działalności artystycznej bądź społecznej studentów, organizowanie działalności kulturalnej powiązanej ze środowiskiem akademickim, otrzymują wsparcie ze strony władz Wydziału oraz pracowników naukowo-dydaktycznych.

W roku akademickim 2020/2021 został przygotowany przez Studenckie Koło Teatralne StuKoT spektakl pt. *Smaki Podlasia* jako powrót do wielokulturowych korzeni naszego regionu, który wziął udział w VII Festiwalu Teatrów Studenckich START 2021 (w trybie on-line). Organizatorzy zakwalifikowali do konkursu głównego 10 spektakli - wśród nich - *Smaki Podlasia*. Opiekunką koła i reżyserką przedstawienia jest mgr Mariola Wojtkiewicz z Zakładu Edukacji Artystycznej.

Formą wsparcia studentów jest powołana do istnienia w roku akademicki 2018/2019 **Akademicka Poradnia Psychologiczna** przy Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB. Poradnia oferuje studentom Uniwersytetu w Białymstoku indywidualne, bezpłatne konsultacje z zakresu poradnictwa psychologicznego. Działalność Akademickiej Poradni Psychologicznej jest kontynuowana i okazała się być bardzo ważnym elementem pomocy studentom w czasie pandemii.

Studenci z niepełnosprawnością mogą ponadto korzystać ze wsparcia w trakcie stałych dyżurów **Pelnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych** funkcjonującego przy Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych UwB (www.uwb.edu.pl/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych). Studentom

z niepełnosprawnością udzielana jest pomoc adekwatna do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych. Studenci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają wiele udogodnień w studiowaniu na UwB rozpoczynając już od procesu rekrutacji w trakcie którego, zgodnie z Uchwałą Senatu UwB w sprawie warunków i trybu rekrutacji, może ubiegać się o dostosowanie postępowania w sprawie przyjęcia na studia do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania mu alternatywnych form wsparcia.

W systemie wspierania studentów, w ich szeroko rozumianym rozwoju, ważną rolę odgrywają sami studenci. Wysoko ceniona jest współpraca z **Wydziałową Radą Samorządu Studentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Samorząd Studencki wspiera bądź inicjuje wiele przedsięwzięć studenckich, które z kolei uzyskują wsparcie kolegium dziekańskiego.**

Na Wydziale realizowane są przedmioty skierowane do studentów polskich oraz zagranicznych, których treści mają na celu **przeciwdziałanie dyskryminacji**. Wydział współorganizuje działania służące przygotowaniu studentów do funkcjonowania i pracy w warunkach zróżnicowania kulturowego.

Studenci znajdują również wsparcie w kwestii **rozwiązywania zgłaszanych skarg**, rozwiązywania konfliktów. Skargi i wnioski zgłaszane przez studentów kierowane są do Prodziekana ds. Studiów Stacjonarnych. Skuteczność załatwiania spraw jest wysoka. Wszystkie zgłaszane problemy rozwiązywane są na bieżąco z uwzględnieniem interesu stron konfliktu. Studentów obowiązuje Kodeks Etyki Studenta Uniwersytetu w Białymstoku opracowany przez Samorząd Studencki (www.pedagogika.uwb.edu.pl/files/file/PDF/rozne/Kodeks_Etyki_Studenta.pdf).

5) dostępność informacji o formach wsparcia.

O możliwościach wsparcia studentów i jego zakresie studenci są powiadamiani za pomocą informacji zamieszczanych na stronach internetowych Wydziału oraz Uniwersytetu w Białymstoku, w mediach społecznościowych (wydziałowy profil Facebook), informacji udzielanych w Dziekanacie Spraw Socjalnych i Praktyk Studenckich. Ważnym źródłem wiedzy w tym zakresie są również informacje zamieszczane na tablicy ogłoszeń przy dziekanacie, informacje udzielane przez Samorząd Studentów Wydziału oraz przez pracowników naukowo-dydaktycznych. System pomocy materialnej co roku jest aktualizowany i dostosowywany do potrzeb studentów.

Ważnym narzędziem wspierania procesu dydaktycznego jest strona internetowa Wydziału oraz platforma USOSweb. Formy i zakres udostępnianej informacji są zgodne

z potrzebami różnych grup odbiorców i łatwe do odnalezienia – sprzyja temu czytelna konstrukcja strony internetowej zawierająca wyodrębnione strefy: kandydata, studenta i absolwenta. Na stronie WWW Wydziału uwzględnione są informacje dotyczące form i wymiarów wsparcia studentów w procesie uczenia się. Dotyczą one wymiaru organizacyjno-dydaktycznego, naukowego, materialnego, w zakresie indywidualnych potrzeb edukacyjnych studentów, rozwijania zainteresowań naukowych i artystycznych, inicjatyw studenckich, stypendiów, znalezienia pracy, nawiązaniu kontaktu z pracodawcami i innych.

Ważnym elementem zapewniającym publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji jest możliwość pobrania ze strony internetowej Wydziału określonych procedur i dokumentów zatwierdzonych przez Radę Wydziału. Studenci i absolwenci Wydziału mają dostęp do informacji dotyczących możliwości dalszego kształcenia np. studiów podyplomowych, Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Opiece naukowo-dydaktycznej studentów pedagogiki, ich wspierania w rozwoju społecznym i zawodowym Wydział poświęca wiele uwagi. Opieka nad studentami sprawowana jest systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy zarówno na płaszczyźnie naukowo-dydaktycznej jak również organizacyjno-administracyjnej. Można rozważyć możliwość uruchomienia funkcji opiekuna roku, który w czasach pandemii – trudnego dla studentów okresu – udzielałby dodatkowego wsparcia.

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Brak rekomendacji

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk o Edukacji następuje według kryteriów zawartych w § 10 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Przedmiotem oceny i analizy jest:

1) funkcjonowanie wymiany studentów i doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów i doktorantów

Studenci Wydziału Nauk o Edukacji UwB mają możliwość uczestniczenia w programie Mobilności Studentów (MOST) i programie Erasmus+. Z wyjazdu w ramach programu MOST w roku akademickim 2020/2021 skorzystał 1 student. Program ERASMUS+ jest międzynarodowym programem współpracy między uczelniami skierowanym do szkół wyższych, ich studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych. Pomimo trudnej sytuacji związanej z covidem, z programu Erasmus+ w roku akademickim 2020/2021 skorzystało 2 studentów (jedna osoba skorzystała z programu w ramach studiów i praktyk, druga wyjechała na studia), 4 studentów przyjechało na Wydział.

Pracownicy Wydziału w ramach programu Erasmus+ brali udział w wyjazdach dydaktycznych (STA – 3 osoby) i szkoleniowych (STT – 4 osoby). Na uczelnie partnerskie wyjechało 6 nauczycieli akademickich..

W roku akademickim 2020/2021 wymiana dotyczyła następujących uczelni:

STA (wyjazdy dydaktyczne)

- Grecja - University of Patras
- Litwa - Klaipeda University
- Portugalia - Institute Politecnico de Coimbra

STT (wyjazdy szkoleniowe)

- Grecja – University of Crete
- Grecja - University of Patras
- Łotwa, University of Latvia
- Turcja – Istambul Yeni Yuzyil University
- Włochy, Universita delgi Studi di Bari Aldo Moro

2) funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów i doktorantów (punktów i ocen)

W ramach wymiany międzynarodowej na Wydziale Nauk o Edukacji funkcjonują zasady uznawania przedmiotów zaliczonych przez studentów w trakcie pobytu za granicą zatwierdzone przez Prodziekana ds. studiów stacjonarnych.

Od kilku lat dobrze sprawdza się wydziałowa procedura rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej (w ramach programu ERASMUS+

i innych umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi). Opracowany jest wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w jęz. angielskim. Na stronie internetowej uruchomiona jest zakładka: *ERASMUS+*, gdzie umieszczone są informacje o uczelniach partnerskich, zasadach i terminach rekrutacji do programu, informacje dla studentów przyjeżdżających (*Incoming Students*). Zostało uruchomienie forum, dzięki któremu studenci Wydziału mogą wymieniać się doświadczeniami z pobytu na uczelniach zagranicznych.

3) *wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów i doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć)*

Studenci, którzy zaliczyli pobyt w ramach programu Erasmus+ uczestniczą w procesie rekrutacji kandydatów na wyjazd na studia do uczelni zagranicznej. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej udzielają kandydatom praktycznych informacji i wskazówek dotyczących organizacji, przebiegu studiów, systemu kształcenia, warunków zaliczania przedmiotów a także życia studenckiego w wybranych uczelniach za granicą. Ich doświadczenia zdobyte podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach wykorzystywane są w przygotowywaniu oferty zajęć dla studentów zagranicznych.

Trwają prace nad uruchomieniem facebooka Erasmus na Wydziale Nauk o Edukacji, na którym będzie umożliwiony kontakt między osobami, które przebywają na wymianie i tymi które planują pojechać na studia zagraniczne, wymiana ich doświadczeń jak również integracja studentów przyjeżdżających ze studentami polskimi.

4) *opinie przekazane przez studentów i doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, życie studenckie, system nauczania, relacje student/doktorant - nauczyciel akademicki).*

Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ jest w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na Wydział w ramach wymiany zagranicznej. Ich opinie są uwzględniane przy doskonaleniu systemu i procedur. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są również systematyczne działania zmierzające do zapewnienia odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programów wymiany studenckiej.

Na stronie internetowej Wydziału funkcjonuje zakładka *Ex-Erasmus*, gdzie studenci przyjeżdżający na Wydział NoE, jak i wyjeżdżający na uczelnie partnerskie, dzielą się doświadczeniami ze zrealizowanych kursów w Polsce i za granicą. Często przyjmują one postać fotorelacji, przekazywania informacji dotyczących języka, kuchni, obyczajowości ale również merytorycznych kwestii dotyczących studiowania.

W roku akademickim 2020/2021 zrealizowane zostały tylko 2 badania ankietowe, w których uczestniczyli studenci biorący udział w wymianie międzynarodowej pomiędzy partnerskimi uczelniami, a Wydziałem Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

Tabela 19. Ocena wybranych elementów procesu dydaktycznego w opinii studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej

Jak oceniasz... (w skali 0-5 pkt)	
...kontakt z koordynatorami programu wymiany studenckiej	4,5
...zorganizowanie przyjazdu oraz wsparcie ze strony uczelni	5,0
...warunki panujące w domu studenta	4,5
...ocena pracy dziekanatu	5,0
...wyposażenie laboratoriów (gdy dotyczy)	-
... kontakt nauczyciela ze studentem	4,5
...wybór przedmiotów	4,0
...jakość prowadzonych zajęć	5,0
... zbiory biblioteczne	-
... motywowanie nauczyciela do pracy	4,5

Dokonana ewaluacja obejmowała warunki ogólne dotyczące Uczelni tj. organizację międzynarodowej wymiany studentów (m.in. kontakt z biurem, kontakt z wydziałowym koordynatorem, świadczona przez Uniwersytet pomoc), warunki zakwaterowania w akademiku oraz parametry dotyczące Wydziału. Wśród nich ocenie poddano pracę nauczycieli (m.in. motywacja do pracy, kontakt ze studentami, realizację zajęć zgodnie z rozkładem, jakość zajęć, przygotowanie nauczyciela do zajęć z uwzględnieniem wykorzystanych metod i środków oraz poziom język obcego). Wymienione parametry otrzymywały wysokie oceny – najczęściej 5. Również wysoko oceniona została infrastruktura Wydziału tj. wyposażenie sal dydaktycznych, biblioteka, funkcjonowanie bufetu, praca dziekanatu.

Ankietowani studenci poleciliby swoim kolegom studiowanie na Uniwersytecie w Białymstoku. Wybrane wypowiedzi: *Nauczyciele bardzo nas wspierali i zajmowali się nami przez cały pobyt; Powinniśmy mieć więcej przedmiotów do wyboru; Na początku miałem trochę*

problemów, ponieważ przedmioty które wybrałem zostały odwołane, poza tym wszystko było ok; Chcielibyśmy mieć więcej miejsca do nauki; Administracja w domu studenta powinna znać angielski; Pokój w akademiku jest bardzo ładny i wygodny, ale trochę za mały dla dwóch.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Należy kontynuować działania w zakresie szeroko rozumianego umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego. W miarę możliwości objęcie badaniami ankietowymi studentów realizujących program Erasmus+, MOST.

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Systematycznie realizowane jest monitorowanie mobilności studentów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w ramach umów partnerskich z uczelniami zagranicznymi. Wypracowany system zaliczania osiągnięć studentów funkcjonuje właściwie. Pod kątem poprawy jakości kształcenia wykorzystywane są doświadczenia zdobyte przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach oraz opinie na temat realizowanych na uczelni studiów przekazane przez studentów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych).

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBITYCH STUDIÓW

Uzyskanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów nastąpiło na podstawie § 12 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Odbywa się ono poprzez przeprowadzanie anonimowych badań ankietowych dotyczących programu nauczania, kadry dydaktycznej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów edukacji. Liczba absolwentów studiów uprawnionych do wypełniania ankiety - 512, liczba wypełnionych ankiet wyniosła 56, co stanowi 10,9% osób (mniej o 14,2% niż w roku ubiegłym), które obroniły pracę dyplomową, odebrały dyplom do końca września 2020 r. i wyrazili chęć udziału w badaniach.

Tabela 20. Ocena nabytych kompetencji
w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

Ocena nabytych w czasie studiów kompetencji	Bardzo dużym	Dużym	Średnim	Małym	Bardzo małym	Brak
Znajomości zagadnień teoretycznych	23,2	50	26,8	0,0	0,0	
Umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów	14,3	21,4	50	12,5	1,8	
Zdolności do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	21,4	25,0	37,5	12,5	3,6	
Umiejętności pracy zespołowej	28,6	46,4	14,3	7,1	1,8	1,8
Umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	28,6	44,6	23,2	3,6	0,0	
Umiejętności samodzielnego doksztalcania się	26,8	46,4	21,4	3,6	1,8	
Wiedzy o świecie	8,9	39,3	32,1	19,6	0,0	
Możliwości realizacji własnych zainteresowań	19,6	25,0	30,4	14,3	8,9	1,8

Ukończone studia umożliwiły absolwentom w dużym lub bardzo dużym stopniu nabycie wielu kompetencji. W ocenie badanych ukończone studia wyposażyły ich przede wszystkim w umiejętności pracy zespołowej (75%), samodzielnego doksztalcania się (73,4) oraz znajomość zagadnień teoretycznych i umiejętności komunikacyjne z innymi ludźmi, umiejętności samodzielnego doksztalcania się (73,2%). Zdecydowanie w omawianych kryteriach dominowały oceny wyrażające pozytywną opinią dotyczącą nabytych w czasie studiów kompetencji.

Tabela 21. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego
w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
Wykłady	26,8	35,7	37,5	0,0	0,0	0,0	
Ćwiczenia i konwersatoria	21,4	51,8	21,4	5,4	0,0	0,0	
Seminaria i proseminaria	66,1	14,3	14,3	3,6	1,8	0,0	

Przedmioty fakultatywne	16,1	33,9	23,2	0	0,0	26,8	
Lektoraty	25,0	32,1	25,0	1,8	3,6	10,7	1,8
Warsztaty i laboratoria	23,2	41,1	23,2	1,8	0	10,7	
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	37,5	28,6	16,1	3,6	5,4	8,9	
Indywidualne konsultacje	23,2	35,7	16,1	0,0	0	25,0	
Organizacja studiów (rozkład zajęć)	12,5	28,6	28,6	19,6	10,7	0,0	

Zdecydowana większość badanych absolwentów najwyżej (bardzo dobrze i dobrze) oceniła seminaria i proseminaria (80,4%), ćwiczenia i konwersatoria (73,2%) oraz praktyki i zajęcia poza uczelnią (66,1%), lektoraty (64,6%). Średnie oceny uzyskały wykłady (62,5%), warsztaty i laboratoria (62,6%), praktyki i zajęcia poza Uczelnią (58,9%) oraz przedmioty fakultatywne (50%). Absolwenci w swoich komentarzach wskazywali, co należałoby zmienić w celu polepszenia jakości studiowania. Podobnie jak w poprzednich latach wskazywali przede wszystkim na potrzebę organizowania większej liczby zajęć praktycznych, które mogłyby być realizowane w ramach zajęć przewidzianych w programie studiów, a także planowanie zajęć bez tzw. „okienek” (dotyczy głównie studiów niestacjonarnych).

Tabela 22. Ocena kompetencji pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB
w opinii absolwentów (w%)

Ocena kompetencji nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom profesjonalizmu	Zróżnicowany poziom profesjonalizmu	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu	Brak odpowiedzi
Wśród profesorów i doktorów habilitowanych	37,5	32,1	28,6	0,0	1,8	
Wśród doktorów	35,7	32,1	32,1	0,0	0,0	

Wśród magistrów	37,5	30,4	32,1	0,0	0,0	
Wśród pracowników dziekanatu	32,1	25,0	32,1	7,1	1,8	1,8
Wśród pracowników sekretariatu	26,8	39,3	26	3,6	1,8	1,8

Badani absolwenci wysoko ocenili poziom kompetencji pracowników Wydziału Nauk o Edukacji UwB. W opinii badanych najwyższy poziom kompetencji (wysoki i raczej wysoki) charakteryzuje profesorów i doktorów habilitowanych (69,6%), magistrów (67,9%), doktorów (67,8%), oraz pracowników sekretariatu (66,1%) i dziekanatu (57,1%).

Tabela 23. Ocena ponownego wyboru kierunku studiów i uczelni w opinii absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji UwB (w%)

PONOWNY WYBÓR KIERUNKU STUDIÓW I UCZELNI	
Ten sam kierunek na UwB	53,6
Ten sam kierunek na innej uczelni	16,1
Inny kierunek UwB	16,1
Inny kierunek na innej uczelni	12,5
Brak odpowiedzi	1,8

Ponad połowa badanych absolwentów (53,6%) ponownie wybrałoby ten sam kierunek na Uniwersytecie w Białymstoku jako miejsce swoich studiów.

Warto w tym miejscu nadmienić, że od 19 listopada 2013 r. działa na Wydziale Nauk o Edukacji UwB powołana przez Dziekana Rada Absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji. W jej skład wchodzi znakomici absolwenci, którzy sprawują ważne funkcje w życiu społecznym, kulturalnym i politycznym w Białymstoku i województwie (skład Rady Absolwentów: <http://pedagogika.uwb.edu.pl> – strefa absolwenta). Członkowie Rady Absolwentów wydają opinie m.in. nt. programu studiów, oferty studiów podyplomowych, miejsca odbywanych praktyk, programu praktyk zawodowych, sylwetki absolwenta, itp.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Absolwenci wysoko oceniają przydatność ukończonych studiów oraz poszczególne elementy procesu dydaktycznego, w którym uczestniczyli. W ocenie badanych ukończone studia uposażyły ich w ważne z punktu widzenia wykonywania profesji nauczyciela, pedagoga bądź pracownika socjalnego umiejętności: komunikacyjne z innymi ludźmi, umiejętności pracy zespołowej, również znajomości zagadnień teoretycznych oraz umiejętności samodzielnego dokształcania się. Świadczy to o tym, że Wydział NoE prowadzi właściwe działania w kontekście jakości prowadzonych studiów. Tym niemniej jednak, należy podjąć starania mające na celu zrealizowanie (w miarę możliwości) zgłaszanych przez absolwentów postulatów. Należy również podjąć działania w celu zwiększenia udziału absolwentów w wypełnianiu ankiet ewaluacyjnych.

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Kontynuowane są prace nad doskonaleniem procesu planowania zajęć (rozkład) oraz dbałości o jakość relacji: student – pracownik dziekanatu. Określony wymiar godzin praktyk nie jest zależny od jednostek wydziałowych, wynika on między innymi ze standardów przewidzianych dla poszczególnych kierunków studiów.

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMU STUDIÓW

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Wydział dostosowuje swoją koncepcję kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym do rynku pracy.

Pracownicy Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku współpracują z pracodawcami w ramach funkcjonowania Rad Programowych na powołanych na kierunkach studiów. Po koniec roku akademickiego 2020/2021 powołane zostały Rady ds. organizacji i akredytacji kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk o Edukacji, w skład tych zespołów weszli również przedstawiciele interesariuszy. Na Wydziale funkcjonuje Rada Absolwentów, która de facto pełni rolę Rady Pracodawców. W jej skład wchodzi przedstawiciele m. in. instytucji oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, samorządowych.

Wydział utrzymuje także kontakt z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, poprzez m.in. Biuro Karier.

Pracodawcy jako interesariusze zewnętrzni biorą bezpośredni lub pośredni udział w opiniowaniu koncepcji kształcenia oraz propozycji zmian w programie kształcenia. Poza tym interesariuszy zewnętrznych zaprasza się do współpracy w zakresie realizacji zajęć dydaktycznych, w pracach i projektach badawczych. Pracodawcy zapraszani są do konsultacji efektów uczenia się, programu studiów, koncepcji kształcenia, programu praktyk. W ramach wymiany doświadczeń oraz potrzeb rynku pracy postulują niejednokrotnie o wprowadzenie określonych treści kształcenia oraz przedmiotów, które umożliwią studentom nabycie określonych kompetencji (w tym również miękkich), jako pożądanych na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przejawia się również w zakresie realizacji praktyk zawodowych – liczba, kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów z ramienia instytucji, umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Współpraca z Wydziałem Nauk o Edukacji niesie również wymierną korzyść dla otoczenia społeczno-gospodarczego, poprzez możliwość podniesienia kompetencji i uzupełnienia wykształcenia pracowników, a także pozyskanie nowych kadr z grona absolwentów, a nawet studentów. W rozmowach pracodawcy często podkreślają wysoki poziom przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu. Przekłada się to na zatrudnienie wielu absolwentów w zakładach pracy, prowadzonych przez współpracujących z Wydziałem pracodawców.

Uzyskiwane opinie pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów są w miarę możliwości uwzględniane w programach studiów. Pozwalają również na diagnozę aktualnych potrzeb rynku pracy i przyczyniają się do podniesienia poziomu przygotowania zawodowego przyszłych pracowników. Mimo podjętych starań w roku akademickim 2020/2021 nie uzyskano opinii pracodawców o zatrudnionych absolwentach.

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Brak rekomendacji

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Kontynuowano współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami. Interesariuszy włączono w prace Rady ds. organizacji i akredytacji kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk o Edukacji. Przedstawiciele Pracodawców zasiadają

w Radach Programowych tworzonych dla poszczególnych kierunków kształcenia funkcjonujących w ramach Wydziału NoE UwB.

9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW STUDIÓW

Z punktu widzenia współpracy z pracodawcami istotne znaczenie ma również działalność uczelnianego Biura Karier. We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest przez Biuro Karier analiza losów absolwentów kierunku dostarczająca informacji na temat przydatności na rynku pracy zakładanych efektów uczenia się. Rezultaty ankiet wskazują na ich wysoką przydatność i zgodność z wymaganiami rynku pracy. We współpracy z Biurem Karier UwB uzyskiwane są opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów oraz karierach zawodowych absolwentów, które stanowią impuls do namysłu nad zmianami w programie studiów.

Biuro Karier publikuje roczne raporty dotyczące monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców. Badania losów absolwentów stanowią sposób na zweryfikowanie tego, w jakim stopniu studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy. Pomagają w ustaleniu stopnia teoretycznego oraz praktycznego przygotowania, a także wskazują elementy, które należy zmienić w celu ułatwienia startu zawodowego. Opracowania te stanowią ważne sugestie w udoskonalaniu oferty edukacyjnej. Ostatnie raporty to: Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2017/2018 (3 lata po ukończeniu studiów) i Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020 - Raport z badań (autorem obu opracowań jest dr Szymon C. Czupryński).

Anonimowe kwestionariusze ankiet **wypełniło 80 absolwentów** (15% absolwentów): 70 - absolwenci pedagogiki, 15 - absolwenci pracy socjalnej. Ostatnie Badania Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020⁴ wskazują na to, że większość absolwentów UwB (70%) posiadała zatrudnienie. Ponad połowa badanych absolwentów (69%) stwierdziła, że wykonywana praca jest zgodna z profilem ukończonych studiów. Połowa ankietowanych stwierdziła, że wykonywana obecnie przez nich praca jest zgodna z profilem studiów. Aż 77% ankietowanych pracowało w czasie studiów i deklaruje, że dało się pogodzić studia z pracą. Znaczny odsetek badanych (77%) nie miał problemów ze znalezieniem pracy.

---

⁴ „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2018/2019. Raport z badań”, Białystok, Białystok, marzec - czerwiec 2021 r 2020, autorstwa dr Szymona C. Czupryńskiego z Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku

Absolwenci Wydziału Nauk o Edukacji najczęściej znajdują pracę przeglądając oferty z Internetu, szukając wśród znajomych czy wysyłając lub zanosząc CV bezpośrednio do pracodawcy. Pojawiające się trudności w poszukiwaniu pracy związane były najczęściej z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy, brakiem doświadczenia, przekonaniem, że mam zawód, w którym trudno znaleźć pracę oraz nieatrakcyjnymi warunkami zatrudnienia.

Tylko 22% badanych deklaruowało, że wykorzystuje w swojej pracy umiejętności zdobyte w czasie studiowania. Blisko połowa ankietowanych absolwentów (46%), Zdecydowana większość ankietowanych bardzo pozytywnie ocenia odbyte praktyki. Aż 74% ankietowanych stwierdziło, że praktyki były bardzo dobre lub dobre. Większość badanych (48%) jest zdania, że studia nie przygotowały ich pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Tylko 17% skorzystało na kierunku studiów i jest przygotowana do pracy. Nieco mniej niż połowa ankietowanych jest zadowolona z poziomu wiedzy przekazywanej na wydziale. Dokładnie 44% badanych deklaruje, że jest przygotowanych pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu.

W większym stopniu to absolwenci pedagogiki wykorzystują w pracy umiejętności, które nabyli podczas studiów (25%), niż absolwenci pracy socjalnej (10%) - żaden absolwent pracy socjalnej nie uważa, aby jego studia dobrze przygotowały go pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Nieco mniej niż 20% ankietowanych z dyplomem pedagogiki czuje się gotowy/gotowa pod tym względem.

Więcej niż połowa badanych (55%) wybrałaby ponownie Uniwersytet w Białymstoku jako miejsce do studiowania. Prawie 30% respondentów złożyłoby dokumenty na ten sam kierunek studiów.

Interesujących informacji dostarcza również raport z badania losów absolwentów UwB rocznika 2017/2018 (3 lata po ukończeniu studiów)⁵. W badaniach **wzięło udział 82 absolwentów** (13% absolwentów) Wydziału Pedagogiki i Psychologii (obecnie Nauk o Edukacji). Zdecydowana większość badanych ma pracę (89%). Większość badanych (78%) nie miała problemu ze znalezieniem pracy. Ponad połowa badanych (60%) ma pracę zgodną z profilem ukończonych studiów. Ankietowani nie mają jednoznacznej opinii na temat, czy umiejętności zdobyte podczas studiów wykorzystują w pracy, za to zdecydowana większość absolwentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii UwB (82%) zamierza po studiach dalej poszerzać swoją wiedzę i umiejętności. Zdecydowana większość badanych (69%) wybrałaby

---

⁵ „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2017/2018 (3 lata po ukończeniu studiów). Raport z badań”, Białystok, styczeń – marzec 2021 r. autorstwa dr Szymona C. Czupryńskiego z Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku

powtórnie Uniwersytet w Białymstoku jako miejsce do studiowania, z tego zdecydowana większość wybrałaby także ten sam kierunek

Wnioski (rekomendacje dla WZJK):

Realizowana jest współpraca z Biurem Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UwB w zakresie Badania Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku, którą należy kontynuować. Roczne raporty opracowywane przez Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów dotyczące monitorowania karier zawodowych absolwentów dostarczają wielu istotnych informacji ważnych w podejmowaniu działań zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia.

Aktualne raporty autorstwa dr Szymona C. Czupryńskiego z Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku należy udostępnić Władzom Dziekańskim oraz zespołom monitorującym jakość kształcenia na Wydziału Nauk o Edukacji UwB.

Realizacja rekomendacji WZDJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Kontynuowana jest współpraca z Biurem Karier UwB w zakresie Badania Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku.